

**UCHWAŁA NR XXII/282/2020
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 28 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Wejherowo na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) w związku z art. 17 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wejherowo na lata 2021-2026, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dnia 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

Załącznik do uchwały Nr XXII/282/2020

Rady Gminy Wejherowo

z dnia 28 grudnia 2020 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE WEJHEROWO NA LATA 2021-2026

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
II. PROCEDURA TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021-2026.....	4
III. PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	5
IV. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WEJHEROWO.....	6
1. POŁOŻENIE TERYTORIALNE I ADMINISTRACYJNE.....	6
2. LUDNOŚĆ.....	7
3. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	9
4. KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	10
5. OCHRONA ZDROWIA	13
6. RYNEK PRACY.....	14
7. POLITYKA MIESZKANIOWA.....	15
8. POMOC SPOŁECZNA.....	16
V. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE WEJHEROWO	20
1. BEZROBOCIE I UBÓSTWO.....	20
2. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE I SENIORZY	22
3. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE.....	25
4. UZALEŻNIENIA - ALKOHOLIZM.....	28
5. PRZEMOC W RODZINIE.....	31
VI. ANALIZA SWOT	33
VII. WIZJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	37
VIII. ZASADY MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII.....	41
IX. FINANSOWANIE STRATEGII	41

I. WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 (dalej: *Strategia*) jest wieloletnim dokumentem programowym mającym istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z tą Ustawą do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Zapisy zawarte w strategii rozwiązywania problemów społecznych nawiązują do trzech najważniejszych obszarów wsparcia: profilaktyki, interwencji (leczenia) oraz integracji.

Strategia dla gminy Wejherowo zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Głównym celem Strategii jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy Wejherowo odpowiedniego poziomu dobrostanu psychicznego. Zapewniony on może zostać poprzez poprawę jakości życia mieszkańców, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, a także stworzenie efektywnego i sprawnie działającego systemu pomocy społecznej. Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna być podporządkowana postanowieniom strategii i z nimi konfrontowana. Realizacja określonych w niej zadań odbywać się powinna przy udziale szerokiego forum społecznego, dzięki czemu nie jedna instytucja a cała społeczność czuje się odpowiedzialna za osiągnięcie celów strategii.

Podczas tworzenia Strategii dla gminy Wejherowo przyjęto założenie, że problemy społeczne mogą być definiowane *jako ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić*" (Maris, 1988, s. 6-11). Definicja leżąca u podstaw niniejszego dokumentu wskazuje na cztery główne elementy:

- a. ogólne wzory: nieproblemowe aspekty społeczeństwa muszą być uwzględniane wraz z obszarami wywołującymi problemy społeczne. Oznacza to, że życie członków społeczeństwa toczy się pomiędzy tym, co „zdrowe” i „chore”. Ponadto problem społeczny postrzegany jest jako zagrożenie dla danych norm społecznych. W takim ujęciu kwestia problemów społecznych powinna być przedmiotem ciągłych badań i diagnoz, tym bardziej, że one same są raczej ogólne i rozprzestrzenione niż izolowane czy indywidualne,
- b. groźba dla społeczeństwa: nie chodzi o zagrożenie dla życia poszczególnych ludzi, ale o zagrożenie dla zasadniczych ludzkich wartości, ładu społecznego, a w skrajnych sytuacjach dla istnienia społeczeństwa jako takiego. Z drugiej strony zagrożenie to dotyczy zwyczajów ludzkich, poszczególnych norm, wyspecjalizowanych interesów,
- c. szerokie uznanie: problem społeczny musi zostać uznany za takowy przez znaczną liczbę ludzi, silne i wpływowe grupy. Dopuszcza się możliwość uznania problemu społecznego przez charyzmatyczne jednostki, które mają możliwość intelektualnego „zarażenia” swoimi

słowami innych członków społeczeństwa.

- d. możliwość rozwiązania: w tej części definicji rozważania teoretyczne spotykają się z praktycznymi rozwiązaniami danego problemu. Wiedza i umiejętności praktyczne użyteczne do przeciwdziałania problemom społecznym powinny daleko wykraczać poza sferę nauk społecznych, gdyż sam problem społeczny nosi w sobie znamiona poza socjologiczne. Ważnym aspektem możliwości rozwiązania problem jest pytanie, czy chcemy rozwiązać interesujący nas problem w całości i ostatecznie, czy raczej dążymy do fragmentarycznego jego rozwiązania. Wreszcie warto wskazać, iż rozwiązanie problemu społecznego powoduje zmianę społeczną a ta z kolei generuje nowe problemy.

II. PROCEDURA TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021-2026.

Rozwiązywanie problemów społecznych gminy Wejherowo to wprowadzenie optymalnych sposobów reagowania w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i minimalizowania ich skutków. W procesie opracowywania Strategii zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie, które wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Zaangażowanie to ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej Strategii była analiza badawcza problemów społecznych na podstawie dokumentacji będącej w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie. W znacznej mierze materiały pozyskiwano na podstawie diagnozy zawartej w Strategii Rozwoju Gminy Wejherowo na lata 2014-2021, popartej badaniami opinii mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Korzystano również z informacji pozyskanych z Urzędu Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, jednostek organizacyjnych gminy oraz instytucji współpracujących i współdziałających w obszarze polityki społecznej.

Strategię dla gminy Wejherowo na lata 2020 – 2026 opracowywano w oparciu o aktywny i partnerski udział przedstawicieli sołectw, policji, lokalnych liderów społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji współdziałających w obszarze polityki społecznej. Punktem wyjścia była analiza sytuacji SWOT polegająca na identyfikacji słabych i mocnych stron istniejących metod rozwiązywania problemów społecznych, pozwalająca określić szanse i zagrożenia w otoczeniu. Rezultaty osiągnięte podczas przeprowadzonych rozmów pozwoliły na:

- a) identyfikację i analizę głównych problemów społecznych w gminie,
- b) określenie najważniejszych kategorii problemów społecznych,
- c) określenie rodzaju wsparcia świadczonego przez podmioty pomocy społecznej,
- d) wizję rozwoju społeczności lokalnej,
- e) dostosowanie programów i projektów do zidentyfikowanych potrzeb i problemów.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwzględniającym

programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma ona charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć do pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej. Założenia przyjęte w toku prac nad Strategią koncentrują się wokół siedmiu kluczowych zagadnień. Ich pełna realizacja daje gwarancję odpowiedzialnego wdrażania opracowanego dokumentu w życie. W takim ujęciu zakłada się, że:

- a) opracowana Strategia musi swoim zakresem wykraczać poza pomoc społeczną sięgając po instrumenty polityki społecznej, edukacji, mieszkalnictwa, rynku pracy i innych ważnych instytucji integracji społecznej,
- b) wdrożenie dokumentu musi respektować prawo do godnego życia oraz równego dostępu każdego mieszkańca gminy Wejherowo do wsparcia i usług oferowanych przez gminę,
- c) skuteczność realizacji zaplanowanych w Strategii działań uzależniona jest w dużej mierze od stopnia współodpowiedzialności i współdziałania mieszkańców gminy Wejherowo jako uczestników życia społecznego i głównych odbiorców zaplanowanych działań,
- d) praca nad tworzeniem Strategii musi mieć charakter otwarty dla wszelkich podmiotów zaangażowanych w problematykę społeczną i rozwiązywanie problemów społecznych,
- e) Strategia ukierunkowana jest na zapobieganie negatywnym zjawiskom zachodzącym w rodzinach mieszkających na terenie gminy Wejherowo lub – jeśli nastąpią - minimalizowanie ich skutków dla życia rodzinnego i całej wejherowskiej społeczności mieszkańców,
- f) opracowany dokument i zawarte w nim działania nawiązują strategicznie do pełnego zakresu możliwych oddziaływań, tj. diagnozę, profilaktykę, rozwiązywanie problemów narastających w czasie, działania ratunkowe / interwencyjne / lecznicze oraz reintegrację społeczną,
- g) Strategia zawiera w sobie założenie ustawicznego doskonalenia pod kątem zawartych w niej zapisów i stopnia jej uspołecznienia bądź utrzymywanie ich wysokiego poziomu. Strategia powinna być dokumentem otwartym, elastycznym, uwzględniającym zmiany społeczne zachodzące w gminie Wejherowo, odpowiadającym na rzeczywistość problemów społeczności lokalnych.

III. PRAWNE UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Wejherowo jest strategicznym dokumentem gminy, który wpisuje się w priorytety Wojewódzkiej Strategii Polityki Społecznej i zbudowany jest w celu realizowania przez samorząd gminy priorytetów określonych w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014-2021. Obowiązek tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art.17 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych gminy należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ustawodawca wskazuje również na niezbędne elementy, jakie Strategia jako dokument powinna zawierać, a mianowicie: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, a także winna określać cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań, sposób ich realizacji i ramy finansowe strategii oraz wskaźniki realizacji działań.

Cele założone w strategii są kompatybilne z celami horyzontalnymi określonymi w narodowej strategii komunikacji polityki spójności na lata 2014 – 2020, z celami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020. Ponadto uszczegóławia cele Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na

lata 2014-2020 oraz Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014-2021. Opracowując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Wejherowo uwzględniono zapisy innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, w szczególności:

- 1) Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- 2) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030.
- 3) Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego 2014-2020.
- 4) Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego na lata 2011 – 2020;

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Wejherowie na lata 2021-2026 będzie realizowana zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działań, w oparciu o przesłanki wynikające z dokumentów strategicznych o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim i lokalnym.

IV. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WEJHEROWO

1. POŁOŻENIE TERYTORIALNE I ADMINISTRACYJNE

Gmina Wejherowo leży w województwie pomorskim, w wschodniej części powiatu wejherowskiego. Historycznie ziemie te, zwane przez Kaszubów Lësokami, stanowią obszar rdzennie kaszubski, z typowymi gburskimi wsiami. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajduje się aglomeracja trójmiejska z miastami Wejherowo, Rumia, Reda, Gdynia. Gospodarczo gmina ma charakter usługowo – mieszkalny z rozwijającym się sektorem usług. Gmina wiejska Wejherowo położona w dużej części wokół miasta Wejherowo administracyjnie została podzielona na 16 sołectw. Są to tereny rdzennie kaszubskie, zamieszkuje tu również ludność z głębi polski oraz przesiedleńcy z dawnych Kresów. Ze wschodu na zachód gminy przebiega Pradolina Łeby – Redy. Morenowe Wzgórza porośnięte lasami przypominają Bieszczady. Teren nadaje się do turystyki aktywnej, strome podjazdy gwarantują prawie górskie warunki do uprawiania profesjonalnego kolarstwa. Tym bardziej, że obszary leśne zajmują znaczną powierzchnię Gminy. Turystyka ma przede wszystkim wymiar lokalny i koncentruje się w rozciągającym się aż do Gdańska leśnym kompleksie promocyjnym Lasów Darżlubsko – Oliwskich. Sieć zabytków rozrzucona jest na dużym obszarze, aczkolwiek do najbardziej znanych należą: Kościół Rzymskokatolicki p.w. Św. Mateusza Apostoła w Górze, zwłaszcza jego wyposażenie z końca XVII wieku oraz dzwonnica wraz z dzwonem z XIX wieku w kościele rzymskokatolickim p.w. Wniebowzięcia NMP w Bolszewie.

Położenie gminy wiejskiej w sąsiedztwie miasta Wejherowo dodatkowo podnosi walory turystyczne Gminy, ponieważ miasto Wejherowo jest miejscowością o długiej historii i bogatych tradycjach. Obok wielu zabytków miasto słynie z ponad 300 letniej Kalwarii i odnowionych w latach 2007-2008 blisko 26 kapliczek. Ponadto w mieście rozwinięta jest sieć usług, z których korzystają mieszkańcy gminy wiejskiej. Stwarza to warunki do utworzenia wiejsko – miejskiego obszaru funkcjonalnego i wspólnej realizacji wielu ważnych dla obu stron projektów. Gmina straciła swój charakter rolniczy na rzecz rozwoju sieci usług, produkcji i funkcji mieszkalnej. Charakterystyczne jest również to, że Gmina Wejherowo graniczy z 4 miastami: Wejherowo, Reda, Rumia, Gdynia i 5 gminami wiejskimi: Szemud, Luzino, Gniewino, Krokowa i Puck. Powierzchnia Gminy Wejherowo wynosi 194,08 km², tj. 15,13% powierzchni powiatu wejherowskiego. Użytki role stanowią 32% powierzchni Gminy, użytki leśne 58%, około 10% to tereny zabudowane. Ponad 50% powierzchni Gminy znajduje się w obrębie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

2. LUDNOŚĆ

Według stanu na dzień 31.12.2018 roku Gminę Wejherowo zamieszkiwało 24.728 stałych mieszkańców. W roku 2020 liczba ta wzrosła do 25.564. Począwszy od roku 2008 liczba stałych mieszkańców Gminy Wejherowo zwiększyła się o 6.206 osób.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Wejherowo ogółem na dzień 31 grudnia

ROK	Liczba mieszkańców gminy Wejherowo ogółem na dzień 31 grudnia
2008	19.358
2009	19.918
2010	20.633
2011	21.255
2012	21.745
2013	22.356
2014	22.920
2015	23.416
2016	23.794
2017	24.324
2018	24.728
2019	25.401
2020	25.564 (27 marzec)

Zgodnie z informacjami podanymi w tabeli poniżej, w strukturze mieszkańców gminy najwięcej mieszkańców Gminy Wejherowo zamieszkuje na terenie sołectwa Bolszewo (8425 osób) oraz w Gościcinie (6080 osób), relatywnie najmniejszym pod względem ludności sołectwem pozostają Reszki (128 osób), Warszkowo (244 osób) oraz Ustarbowo (266 osób). W sołectwie Bolszewo od 2002 roku przybyło 3.391 mieszkańców, w Gościcinie 1.681, zaś w Gowinie i Pętkowicach 1.462 osób. Sołectwa Ustarbowo, Warszkowo oraz Reszki charakteryzują się względnie stałą liczbą mieszkańców na przestrzeni ostatnich osiemnastu lat.

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw w Gminie Wejherowo - W latach 2002 – 2020 (27.03.2020)

L.P.	Sołectwa	Ludność							Wzrost liczby ludności w stosunku do 2020 roku
		2002	2005	2012	2014	2017	2018	2020	
1	Bolszewo	5 034	5 889	6 852	7 539	8 079	8 190	8 425	3 391
2	Gościcino	4 399	4 931	5 753	5 893	6 029	6 021	6 080	1 681
3	Gowino i Pętkowice	1 043	1 342	1 680	1 819	2 090	2 212	2 505	1 462
4	Orle	1 074	1 272	1 643	1 713	1 829	1 864	1 942	868
5	Kąpino	317	514	876	965	1 085	1 131	1 179	862
6	Góra	469	588	807	855	887	914	940	471
7	Zbychowo	400	446	647	677	725	746	777	377
8	Nowy Dwór Wejherowski	371	418	514	547	584	582	589	218
9	Kniewo i Zamostne	435	449	513	521	560	563	567	132
10	Łężyce	356	406	502	529	531	539	554	198
11	Bieszkowice	209	279	390	415	437	460	475	266
12	Gniewowo	354	363	435	415	429	443	455	101

13	Sopieszyno	318	360	428	422	437	438	439	121
14	Ustarbowo	213	213	255	261	261	262	266	53
15	Warszkowo	209	219	228	232	235	239	244	35
16	Reszki	124	114	111	117	126	124	128	4

Powyższe tabele obrazują, iż nastąpił znaczny wzrost mieszkańców gminy, świadczący o jej dużej atrakcyjności osiedleńczej na tych terenach, jak i wysokim udziałem młodych małżeństw w strukturze ludności gminy Wejherowo. Tereny Gminy stały się dobrą lokalizacją dla budownictwa mieszkalnego, rozwoju infrastruktury, powstawaniem nowych miejsc pracy. Jednakże, istotnym do zaznaczenia jest fakt, iż nowi mieszkańcy gminy to również nowe problemy zarówno kulturowe jak i bytowe, zwiększone oczekiwania w stosunku do podejmowanych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej. Zrozumienie i monitorowanie dynamiki przyrostu demograficznego gminy i jej zakresu jest kluczem do zapobiegania powstawaniu problemów jak i ich nawarstwianiu.

Dane zawarte w poniższej tabeli wskazują, że w latach 2016-2018 analizowane dane statystyczne dotyczące ludności w Gminie Wejherowo wykazują się bardzo dużą stabilnością. Pomimo ciągłego liczebnego przyrostu mieszkańców Gminy wskaźniki dotyczące udziału kobiet na 100 mężczyzn, odsetka ludności w wieku nieprodukcyjnym, osób pracujących na 1000 ludności są podobne co do wartości.

Tabela nr 3. Wybrane dane statystyczne dotyczące ludności dla Gminy Wejherowo w latach 2016-2018

Wybrane dane statystyczne	2016	2017	2018	Powiat 2018
Ludność	24695	25332	25818	215908
Ludność na 1 km ²	127	130	133	168
Kobiety na 100 mężczyzn	99	99	99	102
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,1	59,8	60,8	63,8
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4423	4759	5183	5288
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	4546	4776	5257	5326
Turystyczne obiekty noclegowe ^a	3	3	3	40
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	71	74	92	44
Pracujący ^b na 1000 ludności	174	186	184	147
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	4,7	3,4	3,3	3,0
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:				
wodociągowej	80,5	83,2	84,0	94,3
kanalizacyjnej	88,6	89,8	90,8	79,5
gazowej	13,3	13,9	14,6	44,6
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1660	1737	1843	1854

W roku 2018 w Gminie Wejherowo urodziło się 393 dzieci, zmarły 172 osoby. Z wszystkich 25.818 mieszkańców 16.052 było w wieku produkcyjnym, 6.656 w wieku przedprodukcyjnym, zaś 3110 w wieku poprodukcyjnym.

Tabela nr 4. Wybrane dane statystyczne dotyczące ludności dla Gminy Wejherowo w roku 2018

Wybrane dane demograficzne w 2018 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	215908	25818	12,0
w tym kobiety	109093	12853	11,8
Urodzenia żywe	2858	393	13,8
Zgony	1788	172	9,6
Przyrost naturalny	1070	221	x
Saldo migracji ogółem	1104	294	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	48983	6656	13,6
produkcyjnym	131819	16052	12,2
poprodukcyjnym	35106	3110	8,9

3. OŚWIATA I WYCHOWANIE

W roku 2018 na terenie Gminy Wejherowo funkcjonowała jedna samorządowa placówka wychowania przedszkolnego w Gościcinie. Ponadto istniało również pięć przedszkoli niepublicznych: Przedszkole „Bajkowe” w Bolszewie (130 dzieci), Przedszkole „Stefek Burczymucha” w Bolszewie (111 dzieci), Przedszkole „Pluszak” w Nowym Dworze Wejherowskim (26 dzieci), Przedszkole „Leśna Kraina” w Bolszewie (51 dzieci) oraz Przedszkole Przyrodniczo-Ekologiczne „Zielona Sówka” w Górze (38 dzieci). Do przedszkoli niepublicznych pod koniec 2018 roku uczęszczało 356 dzieci. Na terenie Gminy Wejherowo pod koniec roku 2018 funkcjonowały ponadto trzy punkty przedszkolne: Punkt Przedszkolny „Radosna Przystań” w Bolszewie (22 dzieci), Punkt Przedszkolny „Radosna Przystań 2” w Bolszewie (0 dzieci) oraz Punkt Przedszkolny „Radosna Przystań” w Gościcinie (19 dzieci). W roku szkolnym 2018 Gmina Wejherowo była organem prowadzącym dla 1 przedszkola publicznego, 6 szkół podstawowych i 1 gimnazjum. We wszystkich szkołach łącznie naukę pobierało 3.720 dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów. W roku 2019 w placówkach oświatowych Gmin Wejherowo pracowało 367 nauczycieli (6 bez stopnia; 20 stażystów; 91 kontraktowych; 64 mianowanych oraz 186 dyplomowanych).

Tabela nr 5. Informacja o placówkach oświatowych w Gminie Wejherowo (2018)

L.P.	Nazwa Placówki	Liczba oddziałów i uczniów
1	Szkoła Podstawowa w Bolszewie	1491 uczniów (oddziały przedszkolne 230; klasy I-VIII 945; Gimnazjum 230); 133 nauczycieli
2	Szkoła Podstawowa w Gościcinie	805 uczniów (oddziały przedszkolne 82; klasy I-VIII 273); 74 nauczycieli
3	Szkoła Podstawowa w Gowinie	464 uczniów (oddziały przedszkolne 88; klasy I-VIII 378); 45 nauczycieli
4	Szkoła Podstawowa w Orlu	420 uczniów (oddziały przedszkolne 47; klasy I-VIII 373); 39 nauczycieli
5	Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze Wejherowskim	270 uczniów (oddziały przedszkolne 48; klasy I-VIII 222); 34 nauczycieli
6	Szkoła Podstawowa w Górze	145 uczniów (oddziały przedszkolne 15; klasy I-VIII 130); 29 nauczycieli
7	Przedszkole w Gościcinie	125 podopiecznych, 13 nauczycieli

W zakresie oświaty i edukacji sytuacja w Gminie Wejherowo wydaje się być mocno stabilna. Stabilność ta dotyczy nie tylko liczby placówek wychowania przedszkolnego, miejsc w przedszkolach czy liczby szkół, ale również w przypadku liczby uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych (około 20 uczniów). Warto zaznaczyć, że w roku 2016 w Gminie Wejherowo funkcjonowały dwa żłobki i kluby dziecięce, do których uczęszczało 47 dzieci. W roku 2018 na terenie Gminy funkcjonował tylko 1 żłobek, do którego uczęszczało 8 dzieci.

Tabela nr 6. Wybrane informacje w zakresie edukacji w Gminie Wejherowo (2016-2019)

Edukacja	2016/17	2017/18	2018/19
Placówki wychowania przedszkolnego	14	14	14
w tym przedszkola	5	6	6
Miejsca w przedszkolach	437	531	507
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	818	942	1019
w tym w przedszkolach	415	444	469
Szkoły podstawowe	6	7	7
Uczniowie szkół podstawowych	1974	2359	2793
Gimnazja	2	-	-
Uczniowie szkół gimnazjalnych	908	603	325
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	20	21	21
gimnazjalnych	27	27	30

4. KULTURA, SPORT I REKREACJA

W ramach rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, podpisywanymi każdego roku przez Gminę Wejherowo, realizowane są najważniejsze cele związane z budowaniem, włączaniem i umacnianiem współpracy na zasadzie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi. Dzieje się to poprzez:

- a. zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy Wejherowo,
- b. wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych,
- c. rozwijanie partnerstwa publiczno-społecznego,
- d. wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Współpraca Gminy Wejherowo z organizacjami pozarządowymi opierała się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. W roku 2018 ogółem na otwarte konkursy w budżecie Gminy Wejherowo zaplanowano sumę 149.000,00 zł; łącznie podpisano 47 umów z organizacjami pozarządowymi. W roku 2018 na realizację zadań publicznych Gminy Wejherowo w trybie pozakonkursowym „Mały grant” na podstawie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w roku 2018 przekazano organizacjom i stowarzyszeniom w formie dotacji celowej kwotę 21.300,00 zł.

W gminie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury zwany Dworkiem Drzewiarza - zabytkowe centrum edukacji. Mieszkańcy mogą korzystać z sali konferencyjnej i sal ekspozycyjnych, w których prezentowane są wystawy ekologiczne, artystyczne i fotograficzne, pomieszczeń do prowadzenia warsztatów malarskich, tkackich, garncarskich, fotograficznych i rzeźby w drewnie. Ponadto znajduje się tu wiata garncarska i muszla koncertowa. W obiekcie tym organizowane są wystawy tematyczne, związane z najstarszą historią lasów i przemysłu leśnego oraz życiem

codziennym dawnych mieszkańców Gminy Wejherowo, a także festyny i pikniki mające na celu pokazanie na żywo różnych aspektów życia regionu i jego dziedzictwa. Z szerokiego wachlarza artystycznych propozycji korzystać mogą nieodpłatnie zarówno dzieci, jak i dorośli. Na terenie gminy corocznie odbywa się szereg imprez o charakterze kulturalnym, organizowanych przez szkoły i rady sołectkie. W kalendarz stałych imprez wpisały się już m.in.:

- 1) Dni Gminy Wejherowo,
- 2) Festyn Kultury Kaszubskiej i Religijnej w Gościcinie,
- 3) Festyn Kultury Kaszub w Gowinie,
- 4) Kaszubskie Zielone Świątki w Zbychowie,
- 5) Obchody Dni Piaśnickich.

Ponadto na terenie Gminy działają min. takie zespoły artystyczne jak:

- 1) Orkiestra Dęta Gminy Wejherowo z siedzibą w Bolszewie;
- 2) Dziecięcy Zespół Regionalny „Dzieci z Góry”;
- 3) Zespół folklorystyczny „Kaszëbsczé Psotë” („Kaszubskie Wybryki”) w Reszkach;
- 4) Grupa Teatralna JBT przy SSP w Bolszewie;
- 5) Zespół kabaretowo-śpiewaczy „Zbychowianki” w Zbychowie.

Swoją działalność aktywnie promują Koła Gospodyń Wiejskich poprzez kultywowanie wiejskich tradycji, organizowanie i współorganizowanie imprez kulturalnych i towarzyskich oraz reprezentowanie sołectwa na zewnątrz. Wszystkie przedsięwzięcia KGW mają na celu integrowanie lokalnej społeczności, wspieranie mieszkańców w działaniach na rzecz sołectwa i promowanie Gminy Wejherowo. Oprócz różnego rodzaju imprez kulturalnych mieszkańcy gminy mają możliwość korzystać z księgozbiorów bibliotecznych. Na terenie gminy funkcjonują dwie biblioteki, propagujące działalność naukowo-badawczą w przedmiocie kultury regionalnej oraz działalność artystyczną (głównie malarstwo, literatura, fotografia).

Z diagnozy środowiska przeprowadzonej dla potrzeb tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Wejherowo na lata 2014-2020, wynika, że stan zorganizowania się społeczności lokalnej w Gminie należy uznać za przeciętny. Nakłada się na to kilka czynników: brak zainteresowania wspólnym działaniem ze strony części mieszkańców, częste postawy roszczeniowe i zachowawcze. Z drugiej strony brakuje ośrodków wsparcia organizacji pozarządowych pomagających w tworzeniu, funkcjonowaniu i rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych. Mimo to poniżej przedstawiono wykaz organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Gminy Wejherowo.

Tabela nr 7. Wykaz organizacji pozarządowych posiadających siedzibę w Gminie Wejherowo.

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej/stowarzyszenia	Adres siedziby
1.	Uczniowski Klub Sportowy Olimp Bolszewo	ul. Leśna 34, 84-239 Bolszewo
2.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kąpino Eco – Kąpino	ul. Modrzewiowa 4, 84-200 Kąpino
3.	Proaktywni	ul. Zamostna 48, 84-252 Orle
4.	Orle to MY	ul. Boczna 1, 84-252 Orle
5.	Koło Gospodyń Wiejskich Bolszewo	ul. Reja 9, 84-239 Bolszewo
6.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Gminy Wejherowo	ul. Zamostna 1, 84-239 Bolszewo
7.	Stowarzyszenie Przyjaciół Gniewowa	ul. Spacerowa 2, 84-206 Gniewowo
8.	Stowarzyszenie Szansa dla Nas	Łężyce, Al. Parku Krajobrazowego 84-207 Koleczkowo
9.	Młodzieżowy Klub Sportowy ProFan Gościcino	ul. Słoneczna 40, 84-241 Gościcino
10.	Bolszewski Klub Rowerowy Cyklista Bolszewo	ul. Zamostna 1, 84-239 Bolszewo
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bolszewie	ul. Szkolna 84, 84-239 Bolszewo

12.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kniewie	Aleja Lipowa 14, 84-252 Kniewo
13.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gościcinie	ul. Drzewiarza 22, 84-241 Gościcino
14.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kniewie	Aleja Lipowa 102, 84-252 Kniewo
15.	Akademia Sportów Walki i Fitness „Free Fight”	ul. Świerkowa 4, 84-239 Bolszewo
17.	Kolegium Zakonu Pijarów Bolszewo	ul. Konarskiego 1, 84-239 Bolszewo
18.	Stowarzyszenie Akademia Złotego Wieku Uniwersytet Trzeciego Wieku w Wejherowie	ul. Kwiatowa 17A, 84-252 Orle
19.	Stowarzyszenie Sportów Walki i Lekkiej Atletyki Shotokan	ul. Żeromskiego 5, 84-239 Bolszewo
20.	Wejherowskie Towarzystwo Cyklistów	ul. Drzewiarza 2, 84-241 Gościcino
21.	Katolicki Klub Sportowy Orle	ul. Zamostna 2b, 84-252 Orle
22.	Stowarzyszenie „Nasze Bolszewo”	ul. Leśna 21, 84-239 Bolszewo
23.	Polski Związek Gołębi Poczтовых Oddział Wejherowo – Sekcja Centrum Gościcino	ul. Kochanowska 16, 84-241 Gościcino
24.	Stowarzyszenie Zaciszne Zalesie – Gowino	ul. Zbigniewa Herberta

Tabela nr 8. Wzrost aktywizacji i integracji społeczności lokalnej
w Gminie Wejherowo w latach 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
3.1. Liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej	0	0	0	0
3.2. Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Wejherowo	40	56	56	35
3.3. Liczba i aktywność wolontariuszy	1480	775	696	696
3.4. Liczba klubów Integracji Społecznej i Klubów Środowiskowych	2	5	4	5

Na terenie Gminy Wejherowo funkcjonuje Biblioteka i Centrum Kultury. Biblioteka wpisała się na stałe w życie Gminy w lutym 1960 r., kiedy to stosowną dyrektywą Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Gościcinie przydzielono pierwsze 8 woluminów z Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wejherowie. Wprowadzono je do ewidencji GBP 6 czerwca 1960 r. – prawdopodobnie z braku księgi inwentarzowej. Obecnie Biblioteka posiada trzy filie: Nr 1 w Bolszewie przy ul. Reja 9, Nr 2 w Nowym Dworze Wejherowskim przy ul. Kwiatowej 2 i Nr 3 w Gościcinie przy ul. Drzewiarza 2 (mieści się w Gminnym Ośrodku Kultury). Otwarte w 2015 roku filie mają ułatwić mieszkańcom dotarcie do kultury, a biblioteka liczy na to, że zwiększy się liczba czytelników w gminie Wejherowo.

Tabela nr 9. Biblioteki, instytucje kultury, kluby sportowe
w Gminie Wejherowo w roku 2018

Biblioteki w 2018	Powiat	Gmina
Biblioteki i filie	28	3
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	35837	1390
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol	15	23
Instytucje kultury w 2018	Powiat	Gmina
Ogółem	16	1
Imprezy	1124	161

Uczestnicy imprez	187640	13441
Grupy artystyczne	44	4
Członkowie grup artystycznych	755	88
Koła/kluby/sekcje	130	38
Członkowie	2345	400
Kluby sportowe w 2018	Powiat	Gmina
Ogółem	52	4
Członkowie	4994	201
Ćwiczący	4834	201
Trenerzy	133	2
Instruktorzy sportowi	75	5

5. OCHRONA ZDROWIA

Na ochronę i stan zdrowia mieszkańców wpływa nie tylko poziom życia i poziom kultury zdrowotnej ale również stan środowiska naturalnego, kształtowanie się sytuacji demograficznej, rozwój systemu ochrony zdrowia i dostępność do świadczeń zdrowotnych. Mieszkańcy Gminy Wejherowo w ramach podstawowej opieki zdrowotnej korzystają z usług świadczonych przez 3 zakłady opieki zdrowotnej, w tym dwie przychodnie i jeden NZOZ, specjalizujący się w pomocy ludziom starszym i schorowanym. Bliskość Gminy Wejherowo do miasta Wejherowa powoduje, że społeczność gminy korzysta też z przychodni rejonowych położonych na terenie miasta Wejherowa. Na terenie Gminy Wejherowo zlokalizowane są 2 apteki. Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę wynosi ponad 12 tys. mieszkańców. Mieszkańcy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej korzystają z usług świadczonych przez Ośrodek Zdrowia w Gościnnie. W roku 2019 udzielono w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej 83.763 porad lekarskich, o ponad 17 tysięcy mniej niż w roku 2016. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej liczba porad lekarskich w roku 2019 wyniosła 83.763 i była niższa niż w poprzednich latach począwszy od 2016 roku. Liczba podmiotów ambulatoryjnych w Gminie Wejherowo jest stała i wynosi 6. Ochrona zdrowia w Gminie Wejherowo wypełnia swoje zadania. Cechuje ją łatwość dostępu, do specjalistycznej kadry medycznej. Zadania z zakresu lecznictwa szpitalnego i klinicznego realizowane są w Wejherowie i w Trójmieście. Szpital ogólny, obejmujący swoim zasięgiem także gminę, znajduje się w mieście Wejherowie, dysponuje on 646 łózkami. Także w mieście Wejherowo znajduje się centrum pomocy doraźnej. Również zadania z zakresu usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Wejherowie.

Tabela nr 10. Wykaz placówek ochrony zdrowia i liczby porad lekarskich w latach 2016-2019 w Gminie Wejherowo.

	2016	2017	2018	2019
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	100 188	94 426	101 603	83 763
Podmioty ambulatoryjne (stan w dniu 31 XII)	6	6	7	6
Podstawowa opieka zdrowotna - porady	97 885	92 624	99 073	83 763
Apteki ogólnodostępne (Wymiary: Apteki)		2	2	2

Apteki ogólnodostępne - wskaźniki (Wymiary: Wskaźniki)	12 348	12 666	12 909	-
Punkty apteczne (Wymiary: Wykaz)	1	1	1	0

Tabela nr 11. Wybrane statystyki z zakresu ochrony zdrowia w Gminie Wejherowo w roku 2018

2018	Powiat	Gmina
Przychodnie	77	7
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2804	3688
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,5	3,9

6. RYNEK PRACY

W gminie Wejherowo działa ponad 2000 podmiotów gospodarczych. Najstarszym i jednym z największych zakładów jest KLOSE - Gościcińska Fabryka Mebli, która w 1999 r. obchodziła 100-lecie istnienia. W tabeli poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki działalności gospodarczej w Gminie Wejherowo. W 2011 roku było zarejestrowanych w rejestrze REGON 2110 podmiotów gospodarczych (962 podmioty na 10.000 mieszkańców), w tym blisko 1740 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (827 na 10.000 mieszkańców). W roku 2018 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON było już 2959 podmiotów 663 w sektorze budowlanym, 476 w sektorze przemysłowym. W porównaniu do roku 2011 w roku 2018 wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (985 osób na 10 tys. mieszkańców). Rynek pracy to również problem bezrobocia. W sposób szczegółowy ta kwestia omówiona zostanie w dalszej części Strategii.

Tabela nr 12. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w Gminie Wejherowo w roku 2018

	Powiat	Gmina
Ogółem	24434	2959
w tym w sektorze rolniczym	186	32
w tym w sektorze przemysłowym	3668	476
w tym w sektorze budowlanym	4541	663
Na 10 tys. ludności	1132	1146
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	916	985

Tabela nr 13. Wybrane statystyki z zakresu rynku pracy w Gminie Wejherowo w roku 2018

2018	Powiat	Gmina
Pracujący	31766	4744
Bezrobotni zarejestrowani	3999	526
W tym kobiety %	69,4%	71,7%
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	3,0%	3,3%
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	4,5%	4,9%

7. POLITYKA MIESZKANIOWA

Zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Zwrócić należy uwagę, że liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy, mimo nieznacznego, ale corocznego wzrostu, nie zaspokaja potrzeb. Ilość mieszkań komunalnych w 2012 roku wynosiła 28, w roku 2017 i 2018 jedynie 10. Liczba oczekujących na mieszkanie – lokal socjalny obecnie wynosi 20 rodzin. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich nieposiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego. Gmina nie jest w stanie na bieżąco zaspokajać wszystkich potrzeb mieszkańców w zakresie mieszkań socjalnych, aczkolwiek rozpatrywane są różne warianty rozwiązania tego problemu.

Tabela nr 14. Wybrane statystyki z zakresu mieszkalnictwa w Gminie Wejherowo w latach 2017-2018

	2017	2018
Mieszkania oddane do użytkowania		
Ogółem	185	235
W tym indywidualne	115	143
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	70	92
Zasoby mieszkaniowe	2017	2018
Mieszkania	6673	6882
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	104	104
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	903	828
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tysiącach złotych	-	45,1
Liczba lokali socjalnych	10	10

Analiza zgromadzonego materiału wykazała, że z roku na rok począwszy od 2016 roku liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych spadła z 922 w roku 2016 do 828 w roku 2018. Spada również kwota przeznaczana na te dodatki z 194.509 zł w roku 2016 do 159.988 w roku 2018. W 2018 roku zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych dotyczyły 20 gospodarstw domowych na łączną kwotę 45 tys. złotych.

Tabela nr 15. Wybrane statystyki z zakresu mieszkalnictwa w Gminie Wejherowo w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych szt.	922	903	828
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych zł.	194 509	185 973	159 988
Liczba i wypłaconych dodatków mieszkaniowych szt.	23	29	33
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych zł.	4 596	7 436	5 197
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych prywatnych w budynkach objętych wspólnotą mieszkaniową szt.	141	206	247
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych prywatnych w budynkach objętych wspólnotą mieszkaniową zł	20 191	36 865	46 502
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych prywatnych (bez wspólnot mieszkaniowych) szt.	502	447	367
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych prywatnych (bez wspólnot mieszkaniowych) zł	115 455	103 654	81 758
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych towarzystw budownictwa społecznego szt.	16	12	0
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych towarzystw	1 227	697	0

budownictwa społecznego zł			
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych innych podmiotów szt.	240	209	181
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych innych podmiotów zł.	53 040	37 321	26 531
Budynki mieszkalne w gminie ogółem	5 447	5 541	5 676
Zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych liczba mieszkań	19	-	20
Zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych wysokość zaległości tys. zł.	45,0	-	45,1
Zasoby mieszkaniowe ogółem (m2)	676 198	693 777	719 041
Zasoby mieszkaniowe przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m2)	103,7	104,0	104,5
Zasoby mieszkaniowe przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m2)	27,4	27,4	27,9
Zasoby mieszkaniowe mieszkania na 1000 mieszkańców	264,1	263,4	266,6
Zasoby mieszkaniowe przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	4,57	4,56	4,56
Zasoby mieszkaniowe przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,79	3,80	3,75
Zasoby mieszkaniowe przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,83	0,83	0,82

8. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczną tworzą organy administracji rządowej i samorządowej przy współudziale organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, Kościoła i innych związków wyznaniowych, pracodawców oraz osób fizycznych i prawnych. Realizacja zapisów ustawy o pomocy społecznej jest priorytetowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Oprócz wypłaty świadczeń i szeregu zadań administracyjnych, nadal pracownicy starają się nie zapominać, że misją Ośrodka jest usamodzielnienie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie podjąć we własnym zakresie. Działania te realizowane są poprzez zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, poprzez umożliwienie im bytowania w godnych warunkach, integrację ze środowiskiem oraz zapobieganiem powstawaniu trudnych sytuacji życiowych.

Świadczenia udzielane przez Ośrodek Pomocy Społecznej można podzielić na dwie grupy. Pierwszą grupę stanowią świadczenia z tytułu zadań zleconych gminie, a drugą zadania własne gminy. Zgodnie z art. 36. Ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

- a. świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- b. świadczenia niepieniężne: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie

chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Analizując wydatki Gminy Wejherowo ponoszone z tytułu realizowanych w ramach pomocy społecznej zadań warto zauważyć, że od 2016 roku wydatki te stale rosną. W roku 2016 na cele pomocy społecznej przekazano kwotę ponad 33 mln. złotych, w roku 2017 była to kwota sięgająca 41,5 mln., zaś w roku 2018 prawie 45 mln. złotych. Największym świadczeniem pod względem przekazywanych środków są świadczenia wychowawcze, na które w roku 2018 przeznaczono prawie 25 mln. złotych. Na drugim miejscu znalazły się świadczenia rodzinne (12 mln. zł w roku 2016, 13 mln. zł w roku 2017 oraz prawie 14 mln. zł w roku 2018). Te dwa świadczenia wyczerpują 85% wszystkich środków finansowych przeznaczanych na pomoc społeczną w Gminie Wejherowo. Z danych zawartych w poniższej tabeli wynika, że 1,7 mln. złotych przeznaczonych zostało w roku 2018 na ośrodki pomocy społecznej, na zasiłki stałe przeznaczana jest kwota blisko 350 tys. złotych. W roku 2018 w sposób zasadniczy wzrosła kwota wypłacanych przez GOPS Wejherowo środków finansowych wspierających rodzinę: z 319 tys. złotych w roku 2016, poprzez 395 tys. w roku 2017 aż do prawie 2 mln. złotych w roku 2018. Związane jest to z wypłacaniem przez GOPS Wejherowo środków finansowych pochodzących z programu rządowego „Dobry Start”. Szczegółowe wydatki związane z innymi zadaniami realizowanymi w ramach działalności GOPS Wejherowo przedstawia tabela nr 16 oraz tabela nr 17.

Tabela nr 16. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizowane zadania w latach 2016-2019.

Wyszczególnienie	2016 tys. PLN	2017 tys. PLN	2018 tys. PLN	2019 tys. PLN
Świadczenia wychowawcze	17 704 103,47	24 608 489,08	24 644 293,37	32 427 673,05
Świadczenia rodzinne	11 980 057,27	13 187 392,42	13 899 090,63	14 833 568,85
Ośrodki Pomocy Społecznej	1 408 758,55	1 394 447,35	1 706 146,15	2 417 402,98
Zasiłki stałe	378 631,21	364 588,97	349 426,31	401 295,40
Wspieranie rodziny	319 175,14	395 822,88 + 30 732,01	1 982 485,70 (w tym Dobry Start)	2 099 204,03 (w tym Dobry Start)
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	289 364,27	317 063,44	374 668,36	400 012,57
Pozostała działalność	289 298,45	46 533,92	58 534,31	51 366,84
Domy Pomocy Społecznej	258 943,15	343 846,27	482 002,55	472 249
Dodatki mieszkaniowe i dodatek energetyczny	195 164,11	186 579,94	160 280,55	130 387,86
Zasiłki i pomoc w naturze	112 165,90	109 276,88	129 761,84	103 827,53
Pomoc w zakresie dożywiania		109 006,16	91 619,60	89 446,40
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	91 890,74	95 041,54	97 320,19	99 399,23
Pomoc materialna dla uczniów	86 490,00	47 960,00	45 514,00	64 858
Usługi opiekuńcze	82 803,32	158 840,21	164 682,67	235 059,22
Zwalczanie narkomanii	16 760,00	16 760,00	16 735,15	20 289,62
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	66 144,91	86 635,41	94 676,29	74 599,74

Zasiłki celowe – kłeska żywiolowa	31 367,67	-	-	-
Karta Dużej Rodziny		1 240,00	1 217,95	3 620

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Tabela nr 17. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizowane zadania w latach 2012-2019.

Zadania świadczenie	Kwota wypłaconych świadczeń w pełnych złotych							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ustawa o pomocy społecznej (najważniejsze świadczenia):								
Zasiłki stałe	252 335	342 622	368 919	368 912	378 631	364 589	349 426	393 947
Zasiłki okresowe	122 262	65 536	43 959	36 608	22 125	17 823	15 186	16812
Dożywianie	210 520	235 284	198 232	197 957	137 416	109 006	91 620	79468
Usługi opiekuńcze	30 107	23 681	35 367	60 417	82 803	158 840	164 683	111551
Zasiłki celowe	117 035	108 273	64 833	64 150	112 166	109 277	129 762	47769
Schronienie	24 336	29 488	44 374	57 831	58 576	69 225	80 782	61693
Domy pomocy społecznej	182 800	254 581	335 101	322 513	258 943	343 846	482 002	476260
Ustawa o świadczeniach rodzinnych								
Zasiłki rodzinne z dodatkami	4 165 316	4 323 120	3 997 023	3 766 653	4 511 847	4 664 406	5 115 810	4 593 932
Świadczenia opiekuńcze	2 498 616	2 939 561	3 155 752	3 991 919	4 321 561	4 700 603	5 156 923	6 153 793
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	309 000	221 000	278 000	265 000	320 000	293 000	307 000	316 000
Składki	190 632	327 524	300 081	487 916	592 259	679 372	735 879	774 273
Świadczenie rodzicielskie	-	-	-	-	876 475	1 267 125	1 296 827	1 462 547
Ustawa o pomocy Państwa w wychowaniu dzieci - 500+ IV-XII.2016								
	-	-	-	-	17 421 883	24 264 726	24 291 927	32 427 6 73,05
Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów								
-	862 472	918 093	999 645	984 195	945 411	945 992	956 568	933942
Ustawy o zasiłkach dla opiekunów								
Zasiłki dla opiekunów	-	-	286 762	169 727	122 130	96 580	62 120	64 480
Składki ZUS i NFZ			63 325	43 016	35 992	33 053	14 935	12 377
Ustawa o dodatkach mieszkaniowych (od roku 2016 łącznie z dodatkiem energetycznym)								
	241 050	295 568	307 723	259 743	195 164	186 580	160 281	130388
Ustawa o systemie oświaty								
Pomoc materialna dla uczniów	186 752	304 862	279 067	180 780	86 490	47 960	45 514	64858
Ustawa o systemie pieczy zastępczej i wspieraniu rodziny – Dobry Start								
							1 329 300	1 387 950

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Praca socjalna prowadzona jest: z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Ogólnie utrzymującą tendencją jest, że to właśnie rodziny z dziećmi są najczęstszymi klientami pomocy społecznej. Grupa ta zasługuje na szczególną uwagę w procesie tworzenia i realizowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Rodziny korzystają z

pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art.7 Ustawy o pomocy społecznej. Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy społecznej od lat pozostają niezmiennie, dla bliższego zobrazowania sytuacji zdecydowano się na zestawienie porównawcze z poprzednim rokiem.

Poniżej przedstawiono liczbę rodzin wraz z liczbą osób korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do liczby mieszkańców Gminy Wejherowo na przestrzeni lat 2016-2019. Pomoc społeczna najczęściej przeznaczana jest z tytułu ubóstwa, długotrwałej lubi ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. Te trzy czynniki bardzo często warunkują powstawanie kryzysu w rodzinie i niestety są od siebie bardzo zależne. Konieczność opiekowania się małym dzieckiem uniemożliwia rodzicom podjęcie stałej pracy zarobkowej albo wręcz warunkuje jej utratę. W efekcie czynniki te powodują obniżenie się standardu życia rodziny i mogą doprowadzić do jej ubóstwa.

Tabela nr 18. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2016-2019

Przyczyna zgłoszenia	2016		2017		2018		2019
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba osób
ubóstwo	205	649	169	490	150	415	369
długotrwała lub ciężka choroba	164	471	145	378	137	342	320
niepełnosprawność	144	392	132	339	125	308	302
potrzeba ochrony macierzyństwa	100	562	75	426	59	333	350
w tym wielodzietność	80	481	66	392	48	293	299
bezrobocie	98	356	57	203	51	191	180
bezradność w sprawach opiek.-wych., w tym:	55	224	54	220	57	211	196
rodziny niepełne	47	179	43	161	47	164	122
rodziny wielodzietne	7	37	8	44	9	46	62
alkoholizm	25	58	18	38	23	52	55
bezdomność	20	23	17	17	14	15	14
zdarzenie losowe	13	41	7	29	8	29	2
przemoc w rodzinie	9	37	5	27	9	35	35
trudności w przystosowaniu po ZK	6	6	3	3	3	0	12
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0
narkomania	3	1	0	0	1	1	0
młodzież opuszczająca placówki opiek-wych.	0	0	0	0	0	0	0
trudności w integracji uchodźców	0	0	0	0	0	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	2	10	10
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0
sieroctwo	1	4	0	0	0	0	0

Źródło: sprawozdania własne GOPS

V. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE WEJHEROWO.

1. BEZROBOCIE I UBÓSTWO

Bezrobocie jest problemem złożonym i różnie definiowanym. Szerszą kategorią jest pozostawanie bez pracy lub nieaktywność zawodowa. Są to kategorie szczególnie ważne z punktu widzenia opisu klientów pomocy społecznej oraz programów adresowanych do nich w ramach tego

systemu. Bezrobocie jest dotkliwe nie tylko dla osób pozostających bez pracy, lecz także dla ich rodzin. W funkcjonowaniu rodzin dotkniętych bezrobociem dochodzi do poważnych zakłóceń. Negatywne zmiany mogą dotyczyć wszystkich funkcji rodziny. Negatywny wpływ bezrobocia na więź małżeńską niesie ze sobą niebezpieczeństwo osłabienia związków uczuciowych i zaburzenia ról małżeńskich i rodzicielskich. Utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstawanie napięć i konfliktów w rodzinie. Z drugiej strony, ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia podstawowych potrzeb. Bezrobocie rodziców nie stwarza poczucia bezpieczeństwa u dzieci i negatywnie wpływa na ich dalszą edukację. Często prowadzi do rozpadu rodziny i może być zagrożeniem przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Problem bezrobocia zwłaszcza długotrwałego wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływania.

Przy założeniu, zgodnym z duchem literatury fachowej, że dochody z pracy są głównym źródłem dochodów gospodarstw domowych, możemy stwierdzić, iż to w poziomie zatrudnienia i zróżnicowaniu płac należy szukać źródeł rozwarstwienia dochodów i ubóstwa. Należy założyć, że zmiany zróżnicowania wynagrodzeń w niewielkim stopniu przekładają się na redukcję sfery ubóstwa, dla której najistotniejszy jest wzrost zatrudnienia i średniego poziomu dochodów. Zjawisko bezrobocia i ubóstwa są ze sobą ściśle powiązane, a ich społeczne skutki wzajemnie się przenikają. Samo pojęcie ubóstwa na przestrzeni wielu ostatnich lat przeszło znaczną ewolucję w naukach społecznych. Od zjawiska tylko ekonomicznego do wielowymiarowego fenomenu, obejmującego różne sfery życia społecznego. Pierwotnie o ubóstwie mówiono przede wszystkim jako o sytuacji, w której posiadane dochody nie pozwalają jednostkom na osiągnięcie określonego poziomu życia. Z czasem jednak w literaturze przedmiotu zaczęto definiować ubóstwo jako sytuację niezaspokojenia podstawowych potrzeb ludzkich, takich jak miejsce zamieszkania czy jedzenie, z powodu niedysponowania wystarczającymi do tego zasobami. Przyjąć można, że ubóstwo to brak wystarczających środków materialnych, niedostatku bądź nędzy poniżej minimalnego standardu życia.

Na dzień 31 marca 2020 roku w Gminie Wejherowo było zarejestrowanych 536 osób bezrobotnych, w tym 361 kobiet, co oznacza, że stopa bezrobocia sięga 2,08%. Osoby pozostające bez pracy z Gminy Wejherowo stanowili 14,4% ogółu bezrobotnych w powiecie wejherowskim. W porównaniu do zgromadzonych w 2011 roku danych wskazać należy, że pomimo obniżenia ogólnej ilości osób bezrobotnych i niższego jej odsetka w Gminie Wejherowo (w roku 2011 było to 9% wszystkich mieszkańców Gminy) odsetek osób bezrobotnych w Gminie Wejherowo w porównaniu do wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych wzrósł (11,8% ogółu bezrobotnych w powiecie wejherowskim w roku 2011). Analizując dane dotyczące bezrobocia w Gminie Wejherowo w perspektywie ostatnich dziesięciu lat można powiedzieć, że wszystkie wartości bezwzględne dotyczące liczby osób bezrobotnych z roku na rok spadają (poza 2011 rokiem). Warto zwrócić uwagę, że pierwszy kwartał 2020 roku charakteryzuje się nieznacznym wzrostem liczby osób bezrobotnych, również kobiet. Analizując wszystkie dane zawarte uznać należy, że procent osób nieposiadających pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w stosunku do wszystkich mieszkańców Gminy Wejherowo jest relatywnie niski.

Tabela nr 19. Liczba osób bezrobotnych w gminie Wejherowo w latach 2011-2019 (stan na 31 grudnia)

Rok	Liczba mieszkańców Gminy Wejherowo	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców
-----	------------------------------------	----------------------------	----------------------------	--

2011	21086	978	617	4,64%
2012	21745	1156	682	5,32%
2013	22471	1142	583	5,08%
2014	22356	1039	623	4,65%
2015	22920	854	528	3,73%
2016	24086	735	491	3,05%
2017	24086	540	382	2,22%
2018	25332	526	377	2,08%
2019	25818	459	321	1,78%
2020 (I kwartał)	25818	536	361	2,08%

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to w głównej mierze rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na aktywne poszukiwanie zatrudnienia i pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego. Forma, wysokość i okres wypłacania świadczenia jest uzależniona od aktywności bezrobotnego i jego rodziny. Działania Gminy w zakresie walki z bezrobociem obejmują głównie tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy i przedsiębiorczości mieszkańców, ulgi w podatkach dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych, organizowanie prac społecznie-użytecznych. Warto wskazać, że z roku na rok spada liczba rodzin oraz osób, którym przyznawana jest pomoc społeczna z tytułu doświadczania bezrobocia. W roku 2016 było takich rodzin 98, w roku 2017 57, zaś w roku 2018 51. W roku 2019 liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wyniósł 180 osób. Liczba ta jest dwukrotnie mniejsza niż ta zanotowana w roku 2016 (356 osób). Powodem przyznawania pomocy społecznej jest również ubóstwo. Z tego rodzaju pomocy skorzystało w roku 2016 205 rodzin i 649 osób, w roku 2017 169 rodzin i 490 osób, zaś w roku 2019 369 osób. W roku 2019 stan ubóstwa był powodem przyznania pomocy społecznej dla 180 osób.

Tabela nr 20. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2016-2019

	2016		2017		2018		2019
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba osób
Przyczyna zgłoszenia							
bezrobocie	98	356	57	203	51	191	180
ubóstwo	205	649	169	490	150	415	369

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Podsumowując, bezrobocie jest znaczącym i pogłębiającym się problemem w Gminie, który powinien znaleźć poczesne miejsce w planowanych przedsięwzięciach strategicznych. Biorąc pod uwagę wzrost liczby osób bezrobotnych, niezbędne jest podjęcie dalszych działań strukturalnych, mających na celu ograniczenie zjawiska zarówno bezrobocia, jak i ubóstwa oraz ich społecznych skutków, wśród mieszkańców gminy Wejherowo.

2. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE I SENIORZY

Jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata jest niepełnosprawność. Powszechność i skala tego zjawiska zobowiązuje do konieczności podejmowania działań w tym

zakresie. Z niepełnosprawnością wiąże się niejednokrotnie tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Zauważa się systematyczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych na terenie gminy Wejherowo. Ma to również odzwierciedlenie w liczbie korzystających z pomocy społecznej. Najczęstszymi problemami, z jakimi spotykają się w swojej codziennej egzystencji osoby niepełnosprawne to utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne, pogarszanie się sytuacji ekonomicznej, bariery psychologiczne oraz izolacja społeczna. Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć: samotność, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Starzenie się społeczeństwa polega na zwiększaniu się udziału ludności w starszym wieku wśród ogółu ludności. Jako próg starości przyjmuje się na ogół wiek 60 lub 65 lat, czasem wprowadza się odrębny próg dla mężczyzn – 65 lat, a dla kobiet – 60 lat. Z prognoz Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2008–2035 wynika, że udział osób w wieku poprodukcyjnym będzie stale wzrastał i w roku 2035 będą one stanowiły 26,7% ogółu ludności Polski, co oznacza wzrost o 11 punktów procentowych w stosunku do roku 2007.

W Gminie Wejherowo funkcjonuje program Program „Teleopieka dla potrzebujących”, który jest skierowany do osób starszych i niepełnosprawnych, a polega na umożliwieniu im dostępu do usług całodobowego monitoringu stanu zdrowia i korzystania z systemu alarmowego w przypadku zagrożenia życia. W 2017 roku odbiorcami tego programu byli klienci Ośrodka korzystający ze wsparcia w postaci zasiłków stałych i usług opiekuńczych - 9 osób, w roku 2018 – 11 osób, w 2019 roku – 12 osób.

Ponadto na terenie Gminy Wejherowo funkcjonuje akcja społeczna „Pudełko życia”. Projekt ten ma na celu zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym obok właściwej opieki, wsparcie w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby: medyczne, socjalne i inne. Od roku 2017 „Pudełko Życia” zostało przekazane mieszkającym na terenie naszej gminy seniorom.

GOPS zawarł porozumienie ze Stowarzyszeniem Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Seniorów ŻYJ GODNIE. Grupa wsparcia „ŻYJ GODNIE” jest grupą samopomocową dla seniorów, osób niepełnosprawnych, chorych na choroby otępienne i ich opiekunów z gminy Wejherowo. W ramach spotkań realizowane były głównie zajęcia integracyjne. Jest to przede wszystkim forma aktywizacji seniorów, możliwość wspólnego spędzania czasu i przeciwdziałanie izolacji.

Kontynuowano realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Na liście produktów znajdują się mleko, sery, ryż, kasza, mąka, makaron, przetwory warzywne i owocowe, produkty mięsne, cukier i olej, puszki rybne i mięsne, herbatniki. Produkty były dystrybuowane raz w miesiącu. W okresie od IX-XII 2017 roku łącznie przekazano ok. 8,6 ton żywności., w roku 2018 25 ton, 2019 23,5 ton żywności. W roku 2019 - 152 rodziny, łącznie 510 osób otrzymało paczki żywnościowe składające się z 21 rodzajów artykułów spożywczych. W porównaniu z rokiem 2018, gdzie objęto wsparciem 134 rodziny, (w tym 450 osób), zauważalny wzrost ilości rodzin korzystających. Zauważa się, że niepełnosprawność i długotrwała choroba stanowią obecnie najczęstsze przesłanki uprawniające do otrzymania wsparcia z pomocy społecznej. Z roku na rok liczba takich osób w Gminie Wejherowo kształtuje się na poziomie 300-400 osób.

Tabela nr 21. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2016-2019

Przyczyna zgłoszenia	2016		2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób

niepełnosprawność	144	392	132	339	125	308	302
długotrwała lub ciężka choroba	164	471	145	378	137	342	320

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Liczba świadczeń w zakresie opiekuńczym z roku na rok stale rośnie. W roku 2016 udzielono 13.132 świadczeń w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, 1.678 świadczeń pielęgnacyjnych oraz 266 specjalnych zasiłków opiekuńczych. W roku 2019 liczba każdego z wymienionych rodzajów świadczeń wzrosła odpowiednio do 14.498, 1.992 oraz 422. Wraz ze wzrostem liczby udzielonych świadczeń opiekuńczych wzrosła również ogólna kwota przeznaczana na tego rodzaju pomoc.

Tabela nr 22. Rodzaje świadczeń w latach 2016-2019

Rodzaj świadczenia	2016		2017		2018		2019	
	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	4 511 846,71	40 684	4 664 406,00	38 970	5 115 809,60	45 687	4 593 932	38 915
Świadczenia opiekuńcze	Zasiłki pielęgnacyjne	2 13 132	2 024 190,00	13 230	2 209 428,70	13 981	2 746 898	14 498
	Świadczenia pielęgnacyjne	2 174 548,00	1 678	2 516 252,70	1 792	2 756 157,20	1 881	3 146 291
	Specjalny zasiłek opiekuńczy	137 817,00	266	160 160,00	308	191 336,80	357	260 604
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	320 000,00	320	293 000,00	293	307 000,00	307	316 000	316
Świadczenie rodzicielskie	876 475,00	953	1 267 124,64	1374	1 296 826,70	1 424	1 462 547	1 603

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Osoby niepełnosprawne oraz seniorzy w Gminie Wejherowo obejmowane są wsparciem instytucjonalnym w formie skierowania do domów pomocy społecznej oraz w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a jeśli już mieszkają razem z dziećmi, to przede wszystkim ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych. Pracujący członkowie rodziny zaś zaniedbują osoby zależne pod względem opiekuńczym, wielokrotnie próbując przeniesienia odpowiedzialności na instytucje świadczące pomoc w zakresie opieki paliatywnej. Powyższa sytuacja ma również odzwierciedlenie wśród mieszkańców Gminy Wejherowo, corocznie wzrasta ilość osób kierowanych do domów pomocy społecznej, z uwagi na brak możliwości zapewnienia opieki ze strony rodziny.

Z przeprowadzonej analizy danych wynika, że z roku na rok spada liczba oraz kwota świadczeń w postaci zasiłku dla opiekuna i składek emerytalno-rentowych oraz zdrowotnych. W roku 2016 kwota przeznaczana dla opiekunów wynosiła 122.130 zł, zaś w roku 2019 64.480 złotych. Składki emerytalno-rentowe oraz zdrowotne w roku 2019 były prawie dwa razy mniejsze w porównaniu do roku 2016.

Tabela nr 23. Zasiłki dla opiekunów w latach 2016-2019 w Gminie Wejherowo

Rodzaj świadczenia	2016		2017		2018		2019	
	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba	Kwota w zł	Liczba

Zasiłek dla opiekuna	122 130	238	96 580	187	62 120	116	64 480	104
Składki	35 992	304	33 053	281	14 935	124	12 377	86

Ze względu na starzenie się społeczeństwa należy podjąć działania w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych i seniorów w ich naturalnym środowisku domowym, jak najdłuższe utrzymanie ich środowisku, oraz pomocy ich rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczych wobec osób od nich zależnych. Pomocne w tym względzie może okazać się środowisko lokalne, które dla ludzi w starszym wieku może stanowić ważną przestrzeń życiową i społeczną. Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób niepełnosprawnych oraz w wieku poprodukcyjnym powinna być realizowana przez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej. Przede wszystkim chodzi o wzmacnianie różnych form samoorganizacji, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są także działania wspierające więzi międzypokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego.

Tabela nr 24. Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizowane zadania w latach 2012-2019.

Zadania świadczenie	Kwota wypłaconych świadczeń w pełnych złotych							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ustawa o pomocy społecznej (najważniejsze świadczenia):								
Usługi opiekuńcze	30 107	23 681	35 367	60 417	82 803	158 840	164 683	111 551
Ustawa o świadczeniach rodzinnych								
Świadczenia opiekuńcze	2 498	2 939	3 155	3 991	4 321	4 700	5 156	6 153
	616	561	752	919	561	603	923	793

Źródło: sprawozdania własne GOPS

W pomocy społecznej dąży się do tego, aby działania podejmowane dla tej grupy osób przyczyniały się do większej aktywności, samodzielności i utrzymania kondycji psychofizycznej na jak najwyższym poziomie. Osoby starsze i samotne są grupą społeczną, która zasługuje na szczególną uwagę w procesie tworzenia i realizowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w dalszym ciągu będzie podejmował działania zmierzające do wyrównywania szans i integracji społecznej osób niepełnosprawnych i seniorów oraz umożliwiania im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym i wspieraniu ich rodzin. Jednakże, przy określaniu działań niniejszej strategii należy położyć szczególny nacisk na prawidłową i cykliczną diagnozę potrzeb oraz oczekiwań osób starszych i niepełnosprawnych w celu dostosowania odpowiedniej pomocy do ich stanu zdrowia, stopnia samodzielności i możliwości reintegracji społecznej.

3. PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE.

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem dziecka, której obowiązkiem jest zaspokojenie wszystkich jego potrzeb. Wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji, systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. W rodzinach dysfunkcyjnych często występują u dzieci problemy w nauce, problemy wychowawcze aż do wkraczania na drogę przestępstwa. Bezradność osób w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest jednym z ważniejszych problemów dotyczących w głównej mierze rodzin o niskim statusie społecznym

i niskiej świadomości wychowawczej, o zaburzonych relacjach małżeńskich. Wśród wielu zewnętrznych czynników zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, na pierwszy plan wysuwają się bezrobocie i ubóstwo. Bezrobocie stanowi główne uwarunkowanie wykluczenia społecznego i zaburza wypełnianie ekonomicznej funkcji rodziny. Rodzice skupiając się na zaspakajaniu najbardziej podstawowych potrzeb, nie są w stanie zaspokoić potrzeb wyższego rzędu, a to z kolei hamuje rozwój jej członków. Długotrwałe pozostawanie bez pracy najczęściej prowadzi do narastania wewnętrznych konfliktów w rodzinie, różnego typu uzależnień, przemocy domowej, pogorszenia stosunków między jej członkami a tym samym jest przyczyną nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny.

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność wielu instytucji i podmiotów skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do edukacji, służby zdrowia, wypoczynku. Gmina Wejherowo realizując ustawowe zadania w zakresie w wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo uchwaliła i realizuje „Program wspierania rodziny w gminie Wejherowo”. Program jest dokumentem operacyjnym dla Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i stanowi ofertę pomocową dla rodzin dysfunkcyjnych. Celem Programu jest Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci na terenie Gminy Wejherowo.

Dane statystyczne Ośrodka wskazują, że liczba rodzin wspomaganych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyraźnie wzrasta. Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych 2011 skorzystały 93 rodziny, co stanowi 8,6 % całości udzielonych świadczeń, w 2012 roku nastąpił wzrost ilości rodzin korzystających, co przekłada się również na liczbę osób otrzymujących pomoc z tytułu bezradności. Rodziny niepełne stanowią znaczną przewagę udzielonych świadczeń. Dane te obrazuje poniższa tabela. W latach 2016-2019 liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych utrzymuje się na względnie stabilnym poziomie 55-57 rodzin i około 200-220 osób

Tabela nr 25. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2016-2019

Przyczyna zgłoszenia	2016		2017		2018		2019
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba osób
bezradność w sprawach opiek.-wych., w tym:	55	224	54	220	57	211	196
rodziny niepełne	47	179	43	161	47	164	122
rodziny wielodzietne	7	37	8	44	9	46	62
alkoholizm	25	58	18	38	23	52	55
narkomania	3	1	0	0	1	1	0

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Istotnym czynnikiem, mającym wpływ na ilość liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest dziedziczenie nieprawidłowych wzorców rodzinnych i społecznych przez dzieci i młodzież ze środowisk dyspanseryjnych. Osoby te zakładając własne rodziny, wielokrotnie już na starcie stają się klientami pomocy społecznej. Zachodzi wówczas znane zjawisko wielopokoleniowego korzystania z pomocy społecznej. Wyuczona bezradność i bierność w rozwiązywaniu problemów życiowych, obserwowane u rodziców, są jedynym i często akceptowalnym wzorcem prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę szereg obowiązków. Zgodnie z art. 24 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu wsparcia funkcji

opiekuńczych rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w następujących placówkach wsparcia dziennego:

- a. opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- b. specjalistycznej;
- c. pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Na obszarze gminy Wejherowo we wcześniejszym okresie występowały cztery świetlice prowadzące działalność opiekuńczo-socjoterapeutyczną dla dzieci. Od momentu wprowadzenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, funkcjonują trzy placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczego w miejscowościach Łężyce, Gowino oraz Warszkowo.. Oczekiwania mieszkańców gminy Wejherowo w zakresie tworzenia placówek wsparcia dziennego są ogromne, z uwagi na fakt zaprzestania działalności świetlic wiejskich. Niestety ustawa nakłada konieczność spełnienia szeregu wymogów organizacyjnych, koniecznych do powstania i prowadzenia działalności w tym zakresie. W dalszym ciągu podejmowane są starania w kierunku utworzenia nowych placówek, zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przeszkodą nie są jedynie finanse, ale również brak bazy lokalowej, spełniającej standardy jej funkcjonowania, wymagane zgodnie z ww. ustawą. W myśl cytowanej wyżej ustawy rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze mogą zostać objęte wsparciem asystenta rodziny, jest to również jedno z zadań Gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie zatrudniał w 2012r. dwóch asystentów rodziny, mających pod opieką 22 rodziny, Na koniec roku 2019 w ośrodku zatrudniano 3 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 29 rodzin. Niewątpliwym problemem w realizacji tego zadania, jest jednak motywacja rodzin dysfunkcyjnych do współpracy z asystentem i wyrażenie przez nie zgody na pracę z tymi specjalistami.

Ustawodawca w art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje również na możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu tych funkcji, pomocą rodziny wspierającej. Celem takiego wsparcia jest pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Role rodziny wspierającej pełnić mogą rodziny zamieszkujące w sąsiedztwie, które są lub nie spokrewnione z dzieckiem. GOPS w Wejherowie dotychczas ustanowił 1 rodzinę wspierającą. Idea powoływania do życia rodzin wspierających ma na celu nie tylko wspieranie rodzin dysfunkcyjnych, ale również podnoszenie aktywności społecznej, wrażliwości i współodpowiedzialności za lokalne społeczeństwo. Znamiennym zatem jest podjęcie działań zmierzających do zachęcania rodzin w środowisku lokalnym w wypełnianiu ról społecznych. Przewidywanym efektem takich działań może być zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej a w konsekwencji zmniejszenie nakładów gmin na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej. Zadania Powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie, które zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zarządzeniem Starosty Wejherowskiego Nr 83/ 2011 z dnia 16.09.2011 roku.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pieczy zastępczej jest praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy na rzecz powrotu do środowiska, ponoszenie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych oraz w pieczy instytucjonalnej. Zadanie to jest realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie. Niepokojącym dla gmin jest znaczny wzrost nakładów finansowych związanych z odpłatnością dzieci przebywających zarówno w rodzinnej pieczy zastępczej jak i instytucjonalnej. Dlatego też Gmina dla zorganizowania pomocy dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej upatruje szansy w zatrudnianiu specjalistów

do pracy z rodziną (asystentów, psychologów, terapeutów), uruchamianiu świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych, świetlic socjoterapeutycznych oraz innych placówek wsparcia dziennego oraz prowadzeniu grup wsparcia.

Gmina Wejherowo w swojej codziennej pracy stara się niwelować negatywne skutki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie Gminy, jak już wspomniano, funkcjonują trzy placówki wsparcia dziennego, z których korzystają dzieci w wieku od 5 do 18 roku życia, (w roku 2018 takich dzieci było 64 a w roku 2019 45). Zauważalny spadek ilości dzieci korzystających ze wsparcia placówek. Rozwinięto działalność Klubów Gier, które oferują wsparcie dzieciom z terenu gminy Wejherowo. Z roku na rok zauważa się ponadto wzrost konsultacji specjalistycznych, w szczególności psychologa, który w roku 2018 udzielił 277 porad. W roku 2019 takich porad było 260.

Tabela nr 26. Wsparcie dzieci i młodzieży w latach 2015-2019
w Gminie Wejherowo

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Gminy	3	3	3	3	3
Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego	28	45	45	64	45
Liczba rodzin objętych asystenturą rodzin	26	32	24	29	29
Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej		229	272	240	390
Liczba konsultacji udzielanych przez specjalistów					
1. Psychologa	255	214	194	277	260
2. Mediatora	9	13	9	4	2
3. Specjalisty Pracy Socjalnej – Członka GKRPA	169		22	72	33
„Szkoła dla rodziców i wychowawców”		37	23	19	10
Wyjazdy tematyczne i integracyjne, kolonie, warsztaty, festyny i pikniki		12	27	30	30
Liczba współfinansowanych pobytów dziecka w pieczy zastępczej	19	24	28	35	42
Liczba wolontariuszy działających na rzecz rodzin w ramach GOPS	4	3	4	3	6

Źródło: sprawozdania własne GOPS

4. UZALEŻNIENIA - ALKOHOLIZM

Do najważniejszych, najbardziej spopularyzowanych uzależnień nie tylko w regionie należy alkoholizm i narkomania. Przez lata wypracowane zostały różne metody przeciwdziałania, zwalczania tych zjawisk oraz system wsparcia uzależnionych i ich rodzin. Niezmiennie jednak problem uzależnień trudno szczegółów zdiagnozować. W ostatnich latach natomiast, zauważyć można, również rozpowszechnienie nowych form uzależnień. Są to uzależnienia cywilizacyjne wobec których dopiero zaczyna lub zacznie funkcjonować system przeciwdziałania, zwalczania i wsparcia osób doświadczających tych problemów. Należą do nich: uzależnienia od Internetu, uzależnienie od leków, dopalacze, uzależnienie od hazardu i wiele innych. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomani, należy do zadań własnych gmin. Wszelkie działania w tym zakresie koordynowane i realizowane są przez GOPS. Realizacja zadań, należących do obowiązków gminy jest prowadzona w postaci gminnego

programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Alkoholizm to zjawisko, które dotyka wielu mieszkańców naszej gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Nadużywanie alkoholu prowadzi do dezintegracji rodziny, jest przyczyną przemocy domowej, sprzyja powstawaniu nieformalnych grup społecznych stanowiących zagrożenie dla ładu i bezpieczeństwa publicznego. W ramach rozwiązywania problemu uzależnień od alkoholu w Gminie Wejherowo działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która z roku na rok coraz częściej ustala swoje posiedzenia. W roku 2019 było ich aż 43 – prawie dwa razy więcej niż w roku 2018 i czterokrotnie więcej niż w roku 2016. W roku 2019 rozmowę przeprowadzono z 33 osobami i jest to liczba zbliżona do tej z roku 2016 (36 osób). Wzrasta również liczba skierowanych wniosków do sądu w zakresie przymusu leczenia odwykowego z 7 wniosków w roku 2016 do 15 wniosków w roku 2019. W Gminie Wejherowo przeprowadzane są również kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem ustawowych warunków sprzedaży napojów alkoholowych. Takich oddziaływań w roku 2016 było 3, w 2017 8 analogicznie jak w roku 2018, a w roku 2019 10.

Tabela nr 27. Działania Gminy Wejherowo zmierzające do wsparcia osób uzależnionych od alkoholu w latach 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń komisji	12	17	25	43
Liczba osób zaproszonych na Komisję	112	42	28	20
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowę	36	79	85	33
Liczba spraw skierowanych do Sądu o przymus leczenia	7	18	11	15
Liczba prowadzonych spraw	55	77	70	71
Liczba zakończonych spraw	17	52	36	42
Ilość narad/spotkań w zakresie doskonalenia i upowszechnienia standardów	4	4	5	4
Liczba działań w zakresie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie	1		1	1
Liczba programów, działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	8	3	8	2
Ilość debat, kampanii w zakresie edukacji lokalnych dysydentów, co do wagi i skali problematyki alkoholowej	2	1	5	1
Liczba działań w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi	6	6	8	5
Liczba kampanii społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego	1	1	1	1
Liczba szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi	8	8	8	5
Liczba rozpatrzonych wniosków na sprzedaż alkoholu /wydanych opinii	28	18	25	23
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem ustawowych	3	8	8	10

warunków sprzedaży napojów alkoholowych				
Liczba skierowanych osób na badanie do biegłych w zakresie uzależnienia	6	20	16	10
Liczba osób, które się stawiły na badanie do biegłych w zakresie uzależnienia	6	10	10	10
Liczba wystawionych opinii na badaniu w zakresie uzależnienia	12	20	20	20

Źródło: sprawozdania własne GOPS

W Gminie Wejherowo liczba osób uzależnionych od alkoholu jest względnie stała i jest taka sama w roku 2019, 2018 jak i 2016 (112 osób). Z obserwacji pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie wynika, iż osoby uzależnione często wykazują niechęć do podejmowania leczenia, współuzależnieni członkowie rodzin nie są skłonni do współpracy w tym zakresie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie współpracuje z Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Problemów Alkoholowych w Wejherowie, w kierunku umożliwienia podjęcia osobom uzależnionym oraz współuzależnionym indywidualnych konsultacji z terapeutą leczenia uzależnień czy udziału w grupach motywacyjnych niezwłocznie po uzyskaniu skierowania. Inicjatywa jest obecnie propagowana, zaś jej efektywność będzie zależeć w głównej mierze od zaangażowania osób uzależnionych i ich rodzin.

Tabela nr 27. Liczba osób uzależnionych od alkoholu w Gminie Wejherowo w latach 2016-2019
w porównaniu do wybranych sąsiednich gmin lub miast

LP	Miasto/gmina	Uzależnieni				RODZINY				RAZEM				%			
		2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1	Miasto Wejherowo	273	243	273	278	184	158	168	171	457	401	441	449	48,57	44,11	49,77	48,65
2	Gmina Wejherowo	63	81	67	98	49	49	45	56	112	130	112	154	11,9	14,3	12,64	16,68
3	Miasto Reda	63	51	46	51	18	31	21	26	81	82	67	77	8,61	9,02	7,56	8,34
4	Miasto Rumia	56	57	59	64	14	12	115	15	70	69	74	79	7,44	7,59	8,35	8,56
5	Gmina Gniewino	33	30	24	18	12	15	16	14	45	45	40	32	4,78	4,95	4,51	3,47
6	Gmina Łęczyce	26	26	23	17	4	6	10	5	30	32	33	22	3,19	3,52	3,72	2,38
7	Gmina Puck	23	15	16	12	7	8	5	6	30	23	21	18	3,19	3,19	2,37	1,95
8	Gmina Choczewo	20	21	10	12	4	4	1	2	24	25	11	14	2,55	2,75	1,24	1,52
9	Gmina Luzino	16	19	12	10	17	16	17	19	33	35	29	29	3,51	3,85	3,27	3,14

Źródło: sprawozdania własne GOPS

5. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc domową, zwaną też przemocą w rodzinie, można najogólniej zdefiniować jako zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Najczęściej przyczyną przemocy i agresji w rodzinie jest: alkoholizm, konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody, upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Przemoc w rodzinie powoduje łamanie norm moralno–prawnych, zastraszanie dzieci, agresje, depresje i choroby psychiczne. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. W stosunku do dzieci przemoc stosują zazwyczaj obydwój rodzice. Oboje są sprawcami zaniedbań, jednak z opinii pracowników socjalnych wynika, że w większym stopniu to mężczyźni zostawiają rodziny, unikając łożenia na ich utrzymanie i odpowiedzialności za wychowanie dzieci. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga zintegrowanego działania wielu instytucji i podmiotów wykonujących zadania z tego zakresu. W roku 2013 został uchwalony „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Wejherowo na lata 2013-2015”. następnym na lata 2016-2020. Program również jest dokumentem operacyjnym dla Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i stanowi ofertę pomocową dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Celem programu jest Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc. Powołano Zespół Interdyscyplinarny, którego działania służą zwiększeniu świadomości społecznej na temat przemocy domowej, motywowaniu ofiar przemocy w rodzinie do żądania ochrony swoich praw i szukania pomocy.

Z przeprowadzonej analizy dokumentów wynika, że z roku na rok spada w Gminie Wejherowo liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” zakładanych zarówno przez Policję, jak i Ośrodki Pomocy Społecznej i przedstawicieli oświaty. W roku 2015 Policja założyła 77 kart, zaś w roku 2018 już tylko 29. W roku 2019 nastąpił wzrost liczby sporządzonych formularzy Niebieska Karta do 39 sztuk.

Tabela nr 28. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty w latach 2015-2019 w Gminie Wejherowo

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta- A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę	2015	2016	2017	2018	2019
Policja	77	54	42	29	39
Ośrodki Pomocy Społecznej	19	11	10	7	6
Oświata	8	4	5	1	4
GKRPA	-	-	1	1	2
Służba zdrowia	-	-	2	-	1

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Aktualnie w roku 2019 liczba wszystkich rodzin objętych procedurą Niebieskiej karty wynosi 61 i jest to wynik najniższy od 2015 roku. 28 spraw w roku 2018 zostało zakończonych z powodu ustania przemocy w rodzinie 6 spraw zostało zakończonych w roku 2019 w wyniku braku zasadności podejmowania działań. W roku 2019 w Gminie Wejherowo zatrzymano 43 sprawców przemocy (wraz z miastem Wejherowo), jedynie w 3 przypadkach zastosowano środki zapobiegawcze wobec nich. Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie wyniosła w roku 2019 36 osób i jest najwyższa w porównaniu do roku 2015 (17 osób), 2016 (16 osób) oraz 2017 (22 osoby).

Tabela nr 29. Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

w latach 2015-2019 w Gminie Wejherowo

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	85	92	86	67	61
Liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie	23	23	35	35	28
Liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowania działań	27	30	20	15	6
Liczba wszczętych postępowań związanych z przemocą w rodzinie	44	27	35	30	30
Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia	14	12	12	7	7
Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania	0	10	17	18	18
Liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie (miasto i gmina Wejherowo powiat Wejherowski)	-	99	155	139	43
Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawców przemocy w rodzinie	1	4	2	3	3
Liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego	-	0	0	0	0
Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym	-	0	0	0	0

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Analizując działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wskazać należy, że w latach 2015-2019 zespół interdyscyplinarny spotykał się 4 razy w ciągu każdego roku. Liczba posiedzeń grup roboczych kształtuje się na podobnym poziomie 260-300 spotkań w każdym analizowanym okresie, liczba utworzonych grup roboczych, jak również liczba osób objęta ich wsparciem w roku 2019 wyniosła 196 osób i jest najniższa w porównaniu do lat 2015, 2016, 2017 oraz 2018.

Tabela nr 30. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2015-2019 w Gminie Wejherowo

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych	4	4	4	4	4
Liczba utworzonych grup roboczych	85	92	86	67	61
Liczba posiedzeń grup roboczych	289	318	304	268	182
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	262	316	314	249	196
Liczba rodzin objętych pomocą grup	85	92	86	67	61

Źródło: sprawozdania własne GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie prowadzi szereg działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W tym zakresie zrealizowano 2 dedykowane programy, w ramach których udzielono porad 39 osobom w roku 2018. W tym samym roku liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Wejherowo sięgnęła 319 wizyt. W roku 2019 liczba osób, którym udzielono porady spadła do 10 osób, spadła również liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Wejherowo – 267 w roku 2019. Każdego roku w Gminie Wejherowo organizowana jest jedna konferencja w całości poświęcona

problemowi rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.

Tabela nr 31. Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2015-2019 w Gminie Wejherowo

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	2	2	2	1
Liczba zrealizowanych programów	2	1	3	2	1
Liczba osób, którym udzielono porady	-	37	49	39	10
Liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Wejherowo	-	1200	377	319	267
Liczba zorganizowanych konferencji	-	1	1	1	1
Liczba osób uczestniczących w konferencji	-	52	60	53	34

Źródło: sprawozdania własne GOPS

VI. ANALIZA SWOT

W celu oceny potencjału wewnętrznego zasobów gminy Wejherowo dokonano analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń. Analiza SWOT to technika analizy informacji, typowo wykorzystywana jako metoda analizy strategicznej, często wykorzystywana podczas planowania strategicznych działań długofalowych. SWOT to akronim angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Mocne strony to pozytywne czynniki wewnętrzne, stanowią one o wewnętrznej sile gminy. Należy o nie dbać, aby utrzymać je również w przyszłości. Mogą zostać wykorzystane do działań związanych z rozwojem gminy. Słabe strony to negatywne czynniki wewnętrzne. To na nich przede wszystkim należy skupić się w trakcie planowania działań strategicznych, zaś sam dokument, jakim jest Strategia powinien dążyć do ich wyeliminowania. Słabe strony ograniczają one sprawność funkcjonowania gminy Wejherowo i hamują jej rozwój. W analizie SWOT szanse postrzegane są jako pozytywne zewnętrzne zjawiska i procesy, które mogą zostać wykorzystane do rozwoju gminy. Mogą również zniwelować słabe jej strony, dlatego planując długofalowe działania strategiczne w przypadku szans należy skupić się na tym, aby maksymalnie je wykorzystać. Ostatnim elementem diagnozowanym w analizie SWOT są zagrożenia, czyli negatywne zewnętrzne zjawiska i procesy, które mogą blokować rozwój gminy. W ich przypadku należy skupić się na znalezieniu kroków zaradczych, aby zagrożenia nie wpłynęły na działalność i funkcjonowanie jednostek gminnych.

W trakcie opracowywania Strategii postanowiono zrealizować spotkanie kluczowych interesariuszy, którego celem było określenie poszczególnych aspektów analizy SWOT. W spotkaniu tym uczestniczyli przedstawiciele gminy, ośrodka pomocy społecznej, powiatowego urzędu pracy, funkcjonariuszy policji, organizacji pozarządowych. Podczas spotkania poproszono respondentów, aby sięgnęli pamięcią do roku 2013, kiedy realizowana była poprzednia edycja Strategii i odpowiedzieli na pytanie, co się zmieniło w ciągu ostatnich siedmiu lat w Gminie, o czym warto wspomnieć w nowej edycji Strategii. To zadanie stanowiło pierwszy punkt dojścia do poszczególnych części analizy SWOT.

Tabela nr 32. Zmiany zaobserwowane na spotkaniu roboczym w ramach przygotowywania Strategii

ZMIANY POZYTYWNE	ZMIANY NEGATYWNE
------------------	------------------

<ol style="list-style-type: none"> 1. wzrost działań psychologiczno-pedagogicznych: więcej orzeczeń dotyczących niepełnosprawności dzieci i młodzieży; 2. dostęp do pomocy prawnej; 3. mniejsze ubóstwo, zmniejszony poziom bezrobocia; 4. spadek ilości niebieskich kart; 5. wolontariat w szkołach skierowany do seniorów; 6. wzrost świadczeń socjalnych; 7. migracja ludzi z wielkich miast; 8. zmiana struktury wsi, wieś staje się małym miasteczkiem; 9. więcej instytucji pomagających w rozwiązywaniu problemów społecznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. obniżenie nastroju, zaburzenia emocjonalne, autoagresja u dzieci i młodzieży; 2. pojawienie się nowych zagrożeń związanych z byciem w sieci, problem nadużywania mediów cyfrowych, cyberprzemoc, patostreaming; 3. zmiany w systemie edukacji – reforma oświaty; 4. społeczeństwo starzejące się, wzrost poczucia samotności; 5. zmiana modelu i struktury rodzin, niewystarczający poziom kompetencji miękkich, postawa: „naprawię dziecko”; 6. wydłużenie się dojazdu do pracy; 7. wzrost uzależnień, w szczególności nadużywania narkotyków, w tym nowych środków psychoaktywnych dopalaczy; 8. Niekontrolowany dostęp do niewłaściwych treści w telewizji, Internecie, mediach społecznościowych; 9. wzrost postaw roszczeniowych dzieci i dorosłych, brak autorytetów, polaryzacja poglądów
---	---

Podczas pracy grupowej określono najważniejsze mocne i słabe strony Gminy Wejherowo, jak również szanse i zagrożenia dla jej funkcjonowania. Uznano, że mocnymi stronami z punktu widzenia społecznego są:

1. Dogodne położenie terytorialne Gminy, tj. bezpośrednia bliskość szlaku komunikacyjno-transportowego Gdańsk - Szczecin - Berlin, a także w ramach metropolitalnego obszaru funkcjonowania Trójmiasta i w pobliżu Morza Bałtyckiego, portów i lotnisk.
2. Walory rekreacyjne, krajobrazowe i przyrodnicze, służące społeczności lokalnej.
3. Silne poczucie regionalnej więzi kulturowej wśród przeważającej części społeczności Gminy.
4. Zainteresowanie władz samorządowych rozwiązywaniem problemów społecznych.
5. Wykwalifikowana kadra pracowników pomocy społecznej.
6. Gotowość pracowników do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
7. Dobra koniunktura na lokalnym rynku pracy, niskie bezrobocie.
8. Zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego.
9. Realizacja programów profilaktycznych, tworzonych dla poszczególnych grup dyspanseryjnych.
10. Interdyscyplinarność działań w zakresie wsparcia rodziny.
11. Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych.

W nowej edycji Strategii w sposób szczególny pochyłono się nad słabymi stronami Gminy Wejherowo. Jak już wcześniej powiedziano, to właśnie w oparciu o nie należy, zaplanować dalsze działania strategiczne na lata 2021-2026:

1. Brak odpowiedniego zaangażowania i umiejętności społeczności lokalnych, zainteresowanych rozwojem jednostek pomocniczych Gminy.
2. Ograniczona i niedoposażona baza służąca życiu kulturalnemu i społecznemu mieszkańców.
3. Niewystarczająca komunikacja o możliwym otrzymaniu wsparcia, informacja pomocowa nie dociera do odbiorcy, duża anonimowość w społeczności lokalnych nieskuteczne informacje o wydarzeniach lokalnych
4. Niewystarczające przygotowanie szkół do rozwiązania problemu e-uzależnień
5. Brak mieszkań komunalnych i socjalnych, umożliwiające zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych o charakterze socjalnym.
6. Niedostosowanie środków komunikacji miejskiej oraz infrastruktury.
7. Niska motywacja świadczeniobiorców w rozwiązywaniu problemów życiowych.
8. Niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz współpracy w tym zakresie przez współuzależnionych.
9. Słabe diagnozowanie problemów społecznych, w szczególności osób niepełnosprawnych i seniorów w ich środowiskach lokalnych.
10. Mała aktywność organizacji pozarządowych.
11. Niewystarczająca liczba ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
12. Brak placówek na terenie gminy kompleksowo zajmującej się osobami starszymi, brak domów dziennych dla osób starszych.
13. Niewystarczająca pomoc specjalistyczna w zakresie wsparcia psychiatrycznego i psychologicznego dla dzieci i młodzieży, zbyt długie oczekiwanie na terapię specjalistyczne dla osób dorosłych w tym dorosłe dzieci alkoholika.
14. Osłabienie więzi rodzinnych
15. Niski poziom włączania osób starszych w życie gminy.
16. Niski poziom włączenia nowych osób napływających do gminy
17. Brak skutecznego sposobu dotarcia do rodziców, ale tym samym skutecznego udzielenia pomocy dziecku trudność współdziałanie rodziców instytucji w kontekście problemów społecznych, trudności w realizacji działań profilaktycznych wobec rodziców
18. Łatwy dostęp do używek.

Ostatnim elementem analizy SWOT było określenie szans i zagrożeń Gminy Wejherowo, czyli czynników mogących negatywnie bądź pozytywnie wpłynąć na rozwój Gminy.

Tabela nr 33. Analiza SWOT– szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. rozwój komunikacji publicznej, umożliwiającej mieszkańcom oddalonych miejscowości większą aktywność społeczno-zawodową;	1. dziedziczenie nieprawidłowych wzorców rodzinnych i społecznych przez dzieci i młodzież ze środowisk dyspanseryjnych;
2. aktywność Gminy w przedsięwzięciach podejmowanych w ramach Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego;	2. bezrobocie osób młodych, brak perspektyw – emigracja za granicę;
3. tworzenie i realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną, w tym osób niepełnosprawnych i seniorów;	3. słaba mobilność przestrzenna mieszkańców Gminy;
4. dostęp do nowoczesnych środków	4. bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych;
	5. deficyt lokali socjalnych;

<p>komunikowania się (Internet);</p> <p>5. wspieranie zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych i prac społecznie użytecznych;</p> <p>6. efektywność i skuteczność działań na rzecz osób uzależnionych, poprzez zwiększenie dostępności do możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistycznego;</p> <p>7. rozwój sektora ekonomii społecznej i wolontariatu,</p> <p>8. stałe szkolenia, doskonalenie zawodowe pracowników służb społecznych;</p> <p>9. rozwój działalności psychoedukacyjnej dla sprawców i osób doświadczających przemocy,</p> <p>10. możliwość pozyskiwania środków na realizację zadań z funduszy unijnych jak i z programów Ministerialnych,</p>	<p>6. występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, bezrobocie, przemoc;</p> <p>7. długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej;</p> <p>8. trudna sytuacja ekonomiczna rodzin;</p> <p>9. zaniedbania opiekuńcze wobec osób starszych i niepełnosprawnych przez rodziny, potencjalny wzrost pensjonariuszy do DPS;</p> <p>10. starzenie się społeczeństwa, co skutkuje zwiększeniem liczby osób starszych; potrzebujących pomocy instytucjonalnej,</p> <p>11. przerzucenie na samorządy lokalne odpowiedzialności za kształtowanie i finansowanie nowych zadań statutowych GOPS;</p> <p>12. potencjalny wzrost zjawiska przemocy;</p> <p>13. zjawisko wypalenia zawodowego wśród kadry pomocy społecznej</p>
--	---

Na podstawie przeprowadzonej analizy i uzyskanych od respondentów informacji można stwierdzić, iż za najczęściej upatrywane problemy społeczne uważa się te, które wynikają wprost z dysfunkcji społeczeństwa kwalifikujących do udzielania świadczeń z instytucji pomocy społecznej oraz te, które związane są ze zjawiskami demograficznymi (starzejące się społeczeństwo), rynkiem pracy (brak dostatecznej liczby miejsc pracy, kwalifikacje osób poszukujących pracy nieadekwatne do potrzeb pracodawców), infrastrukturą pomocową (niedostateczna oferta dla dzieci i młodzieży zagrożonej dysfunkcjami), mieszkalnictwem oraz dezintegracją i anomią społeczną. Problemy te są wypadkową niewystarczających nakładów finansowych na realizację zadań pomocy społecznej, często niewystarczających warunków lokalowych instytucji pomocy społecznej na podejmowanie dodatkowych i innowacyjnych rozwiązań, niewystarczającego zatrudnienia specjalistów oraz braku zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych (interdyscyplinarność działań).

W oparciu o zdiagnozowane w trakcie prac grupowych słabej stron Gminy Wejherowo postanowiono zastanowić się, w jaki sposób można przeciwdziałać konkretnej słabej stronie (w jaki sposób można słabą stronę zniwelować lub wyeliminować całkowicie), jakich rezultatów spodziewamy się po zniwelowaniu określonej słabej strony, w jaki sposób zmierzyć rezultat określonego działania, jak również kto (jaka instytucja) powinien być odpowiedzialny za minimalizowanie słabych stron.

VII. WIZJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE

Dokonana diagnoza polityki społecznej i problemów społecznych Gminy Wejherowo oraz bilans dokonany w oparciu o mocne strony polityki społecznej gminy oraz płynące z niej szanse dla rozwoju regionu, daje nadzieję na rozwój i stabilizację społeczną. Słabe strony i płynące z nich

zagrożenia, winny stać się w kolejnych latach drogowskazem do podejmowania nowych wyzwań na niwie społecznej, które pozwolą stworzyć wizję:

Gmina Wejherowo w 2026 roku stanowiąca wspólnotę mieszkańców zadowolonych z faktu zamieszkiwania na jej terenie, otwarta na potrzeby społeczne w zakresie dostępności do pracy, edukacji oraz zasobów infrastrukturalnych. Wspierająca osoby i rodziny dążeniu do samodzielności i niezależności, umożliwiająca poczucie bezpieczeństwa i jedności międzypokoleniowej.

Gmina Wejherowo w 2026 roku to gmina utrzymująca na wysokim poziomie zindywidualizowany wachlarz pomocy społecznej dla osób potrzebujących, świadcząca wsparcie nie na podstawie przypuszczeń, lecz rzetelnie prowadzonych badań i bieżącego monitoringu potrzeb jej mieszkańców.

W dążeniu do realizacji wizji polityki społecznej w Gminie Wejherowo służyć będą poniższe cele operacyjne i przypisane im zadania. Określeniu skuteczności ich realizacji mają służyć wskaźniki realizacji zadań, które pozwolą na określenie czy wytyczone kierunki i zamierzenia będą miały wpływ na rozwój regionu w aspekcie społecznym.

PROGNOZOWANY KIERUNEK ZMIAN	KIERUNEK DZIAŁAŃ	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIKI
<p>PRAWIDŁOWO FUNKCJONUJĄCA RODZINA.</p> <p>Cel strategiczny I:</p> <p>Podniesienie jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Wejherowo.</p>	1. Budowanie systemu wsparcia osób i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	<p>1.1. Wdrażanie, realizacja i kontynuacja programu wspierania rodziny.</p> <p>1.2. Podejmowanie działań profilaktycznych w obszarze kultury, oświaty i zdrowia, w tym poprzez rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych.</p> <p>1.3. Wzmocnienie spójności rodzin w gminie Wejherowo poprzez wsparcie rodziców w zakresie kompetencji rodzicielskich, wychowania dzieci, kreowania czasu wolnego, wspólnego jego spędzania.</p> <p>1.4. Rozwój usług wspierających rodziny w zakresie rozwiązywania nowych problemów, w tym problemów z uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem e-uzależnień.</p> <p>1.5. Tworzenie warunków do wczesnego diagnozowania osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>1.6. Prowadzenie aktywnej polityki społecznej, w tym rozwój wsparcia zindywidualizowanego w postaci podejmowania działań środowiskowych w miejscu zamieszkania mieszkańców.</p> <p>1.7. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba uczestników działań przewidzianych w Programie wspierania rodziny; – liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń oraz usług pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn korzystania z pomocy; – liczba uczestników Programu senioralnego; – liczba uczestników Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii; – liczby mieszkań oddanych do użytku, liczba osób oczekujących na przyznanie lokalu,.
	2. Budowanie zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	<p>2.1. Wdrażanie i realizacja gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.</p> <p>2.2. Wdrażanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.</p>	
	3. Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	<p>3.1. Tworzenie i wdrażanie programów na rzecz aktywizacji i integracji ze środowiskiem osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.2. Prowadzenie kampanii społecznych na temat praw i uprawnień osób starszych</p>	

		<p>i niepełnosprawnych.</p> <p>3.3. Wdrażanie i realizacja gminnego programu senioralnego</p>	
	4. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia	<p>4.1. Tworzenie i realizacja programów aktywizacji społecznej i zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia.</p> <p>4.2. Rozwijanie form aktywnej pomocy w likwidacji bezrobocia, w tym poprzez tworzenie klubów integracji społecznej i klubów środowiskowych.</p> <p>4.3. Wspieranie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych.</p>	
	5. Wsparcie społeczności lokalnej w zakresie tworzenia łatwo dostępnej substancji mieszkaniowej	<p>5.1. Budowa lub wynajem mieszkań,</p> <p>5.2. Zwiększenie rotacji istniejących mieszkań.</p>	
<p>SKUTECZNE I PROFESJONALNE SŁUŻBY SPOŁECZNE</p> <p>Cel strategiczny II: Doskonalenie działalności służb i organizacji w poprawie warunków życia mieszkańców gminy Wejherowo.</p>	1. Profesjonalizacja kadr	<p>1.1. Optymalizacja poziomu zatrudniania pracowników instytucji wspierających.</p> <p>1.2. Podnoszenie umiejętności kadr w oparciu o system szkoleń, tutoringu i mentoringu</p> <p>1.3. Wprowadzenie superwizji dla pracowników systemu pomocy i integracji społecznej.</p> <p>1.4. Podnoszenie jakości i dostosowanie oferty usług instytucji wspierających do stwierdzanych potrzeb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób zatrudnionych w ramach realizacji postawionych zadań; – liczba spotkań interdyscyplinarnych, szkoleń, konferencji, superwizji podnoszących umiejętności kadr;
	2. Integracja służb społecznych	<p>2.1. Stwarzanie warunków do powstawania i funkcjonowania koalicji i partnerstw.</p> <p>2.2. Zwiększenie dynamiki działań koalicyjnych w zakresie pomocy i integracji społecznej.</p> <p>2.3. Budowanie komplementarnego systemu i standaryzacja usług wspierających.</p> <p>2.4. Promowanie wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w zakresie nowych metod pracy, w tym wymiana „dobrych praktyk”.</p> <p>2.5. Prowadzenie systematycznej ewaluacji działania lokalnej koalicji w zakresie pomocy i integracji społecznej</p>	
	3. Zwiększenie wiedzy o dynamice lokalnych problemów	<p>3.1. Planowanie wsparcia z zakresu pomocy i integracji społecznej w oparciu o badania naukowe dedykowane różnym problemom społecznym.</p>	

		3.2. Upowszechnianie wyników wiedzy zebranej podczas realizowanych przedsięwzięć badawczych	
AKTYWNE I ZINTEGROWANE ŚRODOWISKO LOKALNE Cel strategiczny III: Wzrost aktywizacji i integracji społeczności lokalnej w gminie Wejherowo.	1. Zwiększenie poziomu integracji społecznej oraz partycypacji mieszkańców w działaniach gminy	1.1. Tworzenie i realizacja programów mających na celu zwiększenie aktywności lokalnej mieszkańców, w tym mieszkańców nowo przybyłych i zamieszkałych na terenie gminy Wejherowo. 1.2. Tworzenie i organizowanie działalności klubów integracji społecznej i klubów środowiskowych. 1.3. Aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania samopomocowych form wsparcia osób i rodzin. 1.4. Tworzenie materiałów promujących aktywność na rzecz społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej, – liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy Wejherowo, – liczba i aktywność wolontariuszy, – liczba klubów integracji społecznej i klubów środowiskowych.
	2. Promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej w tym wolontariatu	2.1. Aktywizacja i wspieranie działalności organizacji społecznych. 2.2. Zwiększenie poziomu integracji społecznej oraz partycypacji mieszkańców w działaniach gminy. 2.3. Aktywizacja i wspieranie działalności organizacji społecznych i pozarządowych. 2.4. Wypracowanie standardów współpracy z organizacjami społecznymi i pozarządowymi.	

VIII. ZASADY MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII

Proces zarządzania realizacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma na celu właściwą organizację, bieżący monitoring realizacji zadań przez poszczególnych interesariuszy oraz konieczne działania ewaluacyjne w sytuacji konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie strategicznym w zakresie realizacji zadań, które mogą być spowodowane zmianami legislacyjnymi, zakończeniem obowiązywania przyjętych programów operacyjnych, potrzebami społecznymi czy też organizacyjnymi. W okresie obowiązywania, Strategia jest analizowana w procesie monitoringu. Jego istotą jest śledzenie i analizowanie faktycznego rozwoju. Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2026 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii. Monitoring strategii odbywać się będzie poprzez:

- a. coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami strategii,
- b. ocenę nowych wyzwań i zagrożeń,
- c. uaktualnianie strategii w odpowiedzi na potrzeby społeczne.

Ewaluacji podlegają standard i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów. Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszej Strategii przy współudziale interesariuszy dokumentu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie będący koordynatorem Strategii, raportuje rokrocznie działania w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, we współpracy ze wszystkimi interesariuszami dokumentu. Oznacza to, że wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację zadań wytyczonych w Strategii zobowiązane są do składania rocznych sprawozdań z ich wykonania, koordynatorowi Strategii. Koordynator Strategii w oparciu o sprawozdania jednostek dokona oceny realizacji zadań w oparciu o przedstawione mu wskaźniki realizacji celów. Sprawozdanie z realizacji Strategii Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pomocy Wejherowie będzie przedstawiać Radzie Gminy Wejherowo wraz z rocznym sprawozdaniem z działalności GOPS.

IX. FINANSOWANIE STRATEGII

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Wejherowo wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na pięć grup:

- a. Pierwszą grupę stanowią środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
- b. Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
- c. Środki pozyskiwane w ramach programów resortowych i grantów.
- d. Środki pozyskiwane Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) poprzez działania zapisane w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.

Cele i zadania określone w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2026 wskazują na kierunek rozwoju polityki społecznej Gminy, zatem potrzeby finansowe na ich realizację będą uwzględniane rokrocznie w planie budżetu Gminy.